

Şəhid Qasim Süleymani məktəbi

Əli Şirazi

Kitabın adı:..Şəhid Qasim Süleymani məktəbi
Qələmə alan:.....Əli Şirazi
Tərcümə edən:.....Vüsal Hüseynov
Çap tarixi:.....2020
Çap növbəsi:.....Birinci
Tiraj:.....1000

«Издательство Полипресс»
Тверь, Комсомольский проспект, дом 19.
Тел.: (4822) 58-19-78, 500-250,

ISBN 131-26-024519-30

Mündəricat

Ön söz.....	4
Giriş	7
Tövhid.....	12
Əsl Məhəmməd (s) İslamına eşq bəsləmək	17
Əhli-beyt sevgisi.....	25
Mənəviyyat	32
Dünyaya rəğbətsizlik	38
Mənəviyyatla siyasətin sintezi.....	43
Dini vəzifəyə əməl etmək	46
Rasionallıq	50
Xalqın roluna səmimi inam	55
Dəyərləri müdafiə	61
İctimai ədalət	66
Cəzibə və dəfiə	72
Düşməni tanıma.....	80
Qlobal baxış	86
Müqavimət.....	95
Kitab və mütaliə sevgisi	104
Fədakarlıq və şəhadətsevərlik.....	111

Ön söz

"Hacı Qasim Süleymani bir məktəbdir". Bu cümlə İmam Xameneinin 17 yanvar 2020 tarixli cümə xütbəindən sonra dillərə düşdü. O buyurmuşdu: "Biz əziz şəhidimiz Hacı Qasim Süleymaniyə bir fərd kimi deyil, bir məktəb kimi baxmalıyıq. Bu əziz şəhidimizi dərs dolu bir məktəb, bir yol kimi görməliyik".

Məktəb sistemli və kompleks görüşlər məcmusudur, verdiyi baxış və proqramlarla bəşəri təkamülə doğru aparır.

Əllamə Mürtəza Mütəhhəri "məktəb" sözünü belə izah edir: "Məktəb ümumi bir nəzəriyyəyə ehtiyacdır; əsas məqsədi insanın təkamülü, ümumi xoşbəxtliyin təmini

olan sistemli və kompleks bir layihəyə. Əsas yol və üsullar, gərəkənlər və gərəkməyənlər, yaxşı və pislər, məqsəd və vasitələr, ehtiyaclar, dərd və dərmanlar, vəzifə və məsuliyyətlər orada müəyyən olur, hamı üçün ilham mənbəyinə çevrilir".¹

İslam bir məktəbdir. İslam məktəbi insaniyyətin heyvaniyyət, elmin cəhalət, ədalətin zülm, bərabərliyin ayrışdırıcılıq, fəzilətin qəbahət, təqvanın özbaşınalıq və tövhidin şirk üzərində qələbə nəzəriyyəsidir. Əziz İslam dini belə bir dünyagörüşü ilə universal və realist bir məktəbdir.

Bu məktəbdə bəşəriyyətin bütün dünyəvi, fəvqəltəbii, fiziki, mənəvi, əqli, mental, duyğusal, fərdi və ictimai ehtiyacları düşünülmüşdür. İmam Hüseyn (ə) məktəbi, İmam Sadiq (ə) məktəbi, İmam Xomeyni məktəbi – bunların hamısı İslam məktəbindən ilham almışdır. Biz İmam Xomeyni məktəbini İmam Hüseyn (ə) məktəbinin bir qolu bilirik. Şəhid Süleymani məktəbi də İmam Xomeyni məktəbinin bir qoludur.

Şəhid Hacı Qasim Süleymani məktəbini başa düşmək üçün əvvəlcə İslam məktəbini öyrənmək lazımdır. Bundan sonra Peyğəmbər (s) və ilahi övliyələr məktəbini, həzrət İmam Hüseyn (ə) məktəbini diqqətlə, dərinlən öyrənməliyik. Bu zaman qarşımızda İmam Xomeyni məktəbini görəcəyik. Onu öyrənəndən sonra Şəhid Süleymani məktəbinin parametrlərini cizmaq olar.

¹ Mürtəza M. Əsərlərinin toplusu, c. 2, səh. 53.

Qeyd etdiklərimizin hamısı bu yazının imkanları xaricindədir. Biz burada əsl Məhəmməd (s) İslamına və İmam Hüseyin (ə) məktəbinə ümumi işarədən sonra İmam Xomeyni məktəbinin xüsusiyyətlərini qeyd edəcək, bu məktəbin hər bir xüsusiyyətini izah edərkən Şəhid Süleymani məktəbinin parametrlərini onunla uyğunlaşdıracağıq. İmam Xomeyni məktəbinin xüsusiyyətlərini izah edərkən İmam Xameneinin fikirlərindən bəhrələnməyə çalışacağıq. Güclü əsaslandırılmalarından əlavə, həm də bununla İmam Xamenei məktəbi də açıqlanmış olacaq. Əziz oxucular biləcəklər ki, İslam inqilabının iki imamının şagirdi öz rəhbərlərinin məktəbləri ilə bir sıradadır və bütün parametrləri əsl Məhəmməd (s) İslamına uyğundur.

Qeyd etmək lazımdır ki, yazdığımız xüsusiyyətlər Süleymani məktəbinin bütün xüsusiyyətləri deyil, ən əhəmiyyətli olanlardır. Çünki onun bütün parametrlərini qeyd etmək təxminən imkansızdır.

Parametrləri izah edərkən Şəhid Süleymanın çıxışlarından sitatlar seçmiş, digərlərinin baxışını da əlavə etmişik ki, oxuculara maraqlı bir kitab təqdim olunsun.

Bu yazı müqavimət cəbhəsinin böyük şəhidinin əzəmətinə dair kitablar toplusuna bir başlanğıcdır.

Ümidvarıq ki, bu kitab əziz oxucuların gözəl tənqidləri ilə daha da təkmilləşəcək, bu məktəbi daha gözəl şəkildə açıqlayacaq və nəticədə, dəyərli şəhidimiz dünyanın indiki və gələcək gənc nəslinə daha cəlbedici nümunə olacaq.

Əli Şirazi

Giriş

İslam məktəbi əxlaqi aksiomlara əsaslanır, ancaq onlarla kifayətlənmir. İslama görə, əxlaqi, yaxşı və ya pis işlərin dəqiq nümunələrini və onların hədudlarını ilahi vəhy təyin etməlidir. Vəhyə əsaslanması İslam məktəbinin uca əxlaq sisteminin xüsusiyyətidir.

İslam əxlaq sisteminin əsaslandığı dünyagörüşü Allahı varlıqların mənşəyi və yaradanı, insanı da Ona ehtiyacı, Ondan asılı varlıq kimi təqdim edir.

İslam məktəbinə görə, dəyərin əsası iman və təqvadır, onların arasında səbəb-nəticə əlaqəsi var. İmam Hüseyn (ə) məktəbinin İslam məktəbindən ilham aldığını dedikdə məqsəd budur ki, Aşura imamının məktəbi həmin dünyagörüşü təqdim edir və həmin təməl üzərində proqram verir. Necə ki, İmam Hüseyn (ə) Kufə əhalisinin

məktublarına cavabda yazırdı: "Allaha and olsun, doğruçu rəhbər və haqlı imam Allahın kitabına əməl edən, ədalət yoluyla gedən, haqqa itaət edən və varlığını Allahın hökmünə qurban verən şəxsdir".¹

İmam Xomeyni məktəbinin İmam Hüseyn (ə) məktəbinin bir qolu olduğunu dedikdə məqsəd budur ki, İmam Xomeyninin ümidverici inqilabı şəhidlər ağasının məktəbindən və "xarlıq bizdən uzaqdır" şüarından qaynaqlanmışdır, Aşura inqilabı əsasında formalaşmışdır. Süleymani məktəbinin İmam Xomeyni məktəbinin bir qolu olduğunu dedikdə məqsəd budur ki, Şəhid Süleymanın baxışı rəhbəri və müridi olmuş Böyük Xomeyninin baxışından qaynaqlanmışdır. Məhz buna görə İmam Xamenei Şəhid Süleymanın şəhadəti münasibəti ilə 03.01.20 tarixli müraciətində buyurmuşdu: "O, İslamın və İmam Xomeyni məktəbinin dəyərli yetirmələrindən idi".

General-polkovnik Süleymani vəsiyyətnaməsinin əvvəlində yazır: "İlahi! Sənə şükür olsun ki, məni nəsil-nəsil, əsr-əsr saxlayıb elə bir zamanda dünyaya gətirdin ki, ən dəyərli övliyalarından biri olan, məsumlara bənzəyən saleh bəndən Böyük Xomeynini gördüm və ona əsgər oldum".

Bu baxışla İmam Xomeyni məktəbinin dəqiq və əsaslı şərhçi Şəhid Süleymani məktəbini öyrənməyə yol açır. İmam Xomeyni məktəbi əsl Məhəmməd (s) İslamı məktəbidir. Bu məktəb özünə təsvir etdiyi çərçivədə qəlb

¹ İbn Əsir, "əl-Kamil fit-tarix", c. 3, səh. 267.

və düşüncələrə yol açdı, qüdrətli və zəngin düşüncə və mənəviyyat ehtiyatları ilə qəlbləri özünə cəzb edə bildi.

İmam Xamenei 04.06.11 tarixində İmam Xomeyninin vəfatının ildönümü mərasimində buyururdu: "Xalqın Böyük İmama sevgisi onun məktəbini qəbul etməsi deməkdir".

İmam Xomeyni məktəbinin belə xüsusiyyətləri vardır:

- 1. İmam Xomeyni onunla yaşayır;**
- 2. Fəqihin rəhbərliyi onunla davam edir;**
- 3. İslam respublikası onunla ayaqda durur;**
- 4. İslam dünyasının ümidi onadır;**
- 5. İran xalqının müqavimət amilidir;**
- 6. Bugünkü bəşəriyyətin ehtiyacını təmin edir;**
- 7. İmperializmi və hegemonizmi məğlub edən amildir;**
- 8. İrani istismarçılardan qoruyur;**
- 9. Dini və ilahi quruluş formalaşdırma səbəbidir;**
- 10. Bugünkü bəşəriyyətə yeni sözü və yolu var;**
- 11. Bugünkü dünyada yeni fenomendir, köhnəlmir;**
- 12. İrani və İslam dünyasını ədalətə, başucalığına və inkişafa aparır.**

İmam Xamenei 19 may 2004-cü ildə İmam Xomeyninin vəfatının ildönümünün Təşkilat komitəsinin üzvləri ilə görüşdə buyurmuşdu: "İmam Xomeyni bu məktəbi yalnız ümumi səviyyədə və ölkəni idarə etmək üçün irəli sürmədi, şəxsi işləri ilə bu düşüncənin

xırdalıqlarını bəyan etdi və onlara sadıq olduğunu göstərdi".

İmam Xomeyni yetirməsinin məktəbi də özünün təqdim etdiyi və "əsl İslam" adlandırdığı universal məktəbdir.

Hacı Qasim Süleymani 2019-cu ilin fevralında Kirman şəhərinin Beytüz-Zəhra kompleksində keçirilən həzrət Zəhra əzadarlığının üçüncü axşamında söyləyirdi: "İmam Xomeyni əsl İslam həyatını dirçəltmək şərəfinə nail olmuşdur".

O, əlavə edirdi: "İslam dövləti və İslam respublikası sayəsində yalnız şiəliyi deyil, əsl İslamı da qəriblikdən çıxara bilərik".

O böyük və təqvalı şəhid 2018-ci ilin Bəsic həftəsində Qüds qüvvələrinin toplantısında çıxış edərkən deyirdi: "Dinlə bağlı Qüds qüvvələrinin üzərinə düşən vəzifə Böyük İslam peyğəmbərinin və ondan sonrakı böyük övliyaların missiyasını davam etdirməkdir".

Bu, Şəhid Süleymani məktəbini formalaşdıran, İmam Xomeyni məktəbinə bənzər parametrlər ortaya qoyub bütün xüsusiyyətlərini təqdim edən baxışdır.

Bu baxımdan, Süleymani məktəbi elə bir məktəbdir ki:

1. Şəhid Süleymani və qızıl şəhadət xətti onda yaşayır;
2. Fəqihin rəhbərliyi onunla davam edir;
3. İslam respublikası və müqavimət cəbhəsi onunla ayaqda durur;
4. İslam dünyasının ümidi onadır;
5. Qlobal imperializm və sionizm cəbhəsinin məğlubiyyəti onunla mümkündür;

6. Beynəlxalq aləmin və müqavimət cəbhəsinin ona ehtiyacı var;

7. Vahid ümmət və yeni İslam sivilizasiyası formalaşdırmaq onun sayəsində mümkündür;

8. Müqavimət cəbhəsinin dirənişi onunla mümkündür;

9. Dünyada yeni fenomendir və köhnəlmir;

10. Müqavimət cəbhəsini və dünya məzlumlarını ədalətə, başucalığına və inkişafa aparır.

Hacı Qasim Süleymani öz məktəbi ilə Qərbi-Asiyada İŞİD-ABŞ-Sionizm ittifaqının bayrağını endirdi, xəbis və lənətlənmiş soyun hakimiyyətinə son qoydu.

İmam Xamenei 21/11/17 tarixində Süleymaniyə belə yazmışdı: "Bu, yalnız zülmkar və üzükara İŞİD qruplaşmasına yox, həm də bölgədə vətəndaş müharibəsi yaratmağı, anti-sionist müqaviməti məhv etməyi və müstəqil dövlətləri zəiflətməyi məqsəd seçmiş xəbis siyasətə ağır zərbə vurdu; indiki və öncəki ABŞ hökumətlərinə və onlara bağlı region rejimlərinə zərbə vurdu... Bu ilahi qələbə sizin və döyüş yoldaşlarınızın gecə-gündüz bilmədən apardığınız mübarizənin nəticəsidir".

İmam Xomeyni məktəbi kimi Şəhid Süleymani məktəbinin də dünyaya yeni sözü var, yeni yol təklif edir. Bu gözəl məktəbdə bəşəriyyətin susadığı məsələlər yer alır.

Süleymani məktəbinin bütün parametrləri İmam Xomeyni məktəbində mövcuddur. Biz növbəti bəndlərdə bu parametrlərdən söhbət açacağıq.

1

Tövhid

Tövhid İslamda ən təməl inanc olub Allahı bir və bənzərsiz bilmək, varlıq aləmini yaratmaqda şəriksiz saymaqdır. Əməldə tövhid odur ki, vahid Allahdan başqa heç kimin və heç nəyin qarşısında baş əyməyək və tağuta tabe olmayaq.

İmam Xamenei 04/06/15 tarixində buyurmuşdur: "İmam Xomeyninin düşüncə sistemi mental, ictimai və siyasi bir məktəbin bütün xüsusiyyətlərinə malikdir. Əvvəla, tövhiddən ibarət bir dünyagörüşə əsaslanır. Onun bütün fəaliyyəti, məntiqi İslam düşüncələrinin əsas təməli olan tövhidə əsaslanırdı".

O, 1995-ci ilin 5 aprelində buyurmuşdur: "Böyük İmam tövhidçi idi, bütün vücudunda tövhid vardı. Onun bütün vücudu Allahı, ilahi əzəmət və qüdrəti qəbul edirdi".

İmam Xomeyni 26 noyabr 1978-ci ildə bir Danimarka qəzetinə müsahibəsində demişdi: "İslam hakimiyyətində proqramımız tövhidə əsaslanır".

1988-ci ilin novruz müraciətində isə belə yazmışdı: "Düzgün tövhid xəttindən başqa nə varsa, bəyənilməzdir".

İmam Xamenei 2012-ci ilin noyabrında buyurmuşdur: "Tövhid Allaha etiqaddan və tağuta küfrdən ibarətdir; Allaha bəndəlik, Allahdan qeyrisinə bəndə olmamaq".

Allah-Taala Nəhl surəsinin 36-cı ayəsində tövhid barədə buyurur: "Allaha ibadət edin və tağutdan çəkinin".

İmam Xamenei 2000-ci ilin noyabrında bu baxışla buyurmuşdur: "Tövhid həm Allahın varlığına etiqaddır, həm də bütlərin, daşların, taxtaların, tanrılıq iddiasında olan, Allahın adını çəkmədən tanrılıq etmək istəyən insanların məbudluğunu, əzəmətini inkar etməkdir".

İmam Xomeyni 1987-ci ildə həcc ziyarətçilərinə müraciətində buyurmuşdu: "Həcdə bəraət¹ mübariz insanların mübarizə əhdini yeniləməsi, küfrlə, şirkə, büt-pərəstlərlə döyüşü davam etdirmək üçün hazırlıq görməsidir. Bu məsələ şüarla bitmir. Bu, Allah qoşunlarının şeytan və şeytansifətlərin qoşunları qarşısında təşkilatlanması, mübarizələrinin başlanğıcıdır və tövhidin ilkin prinsiplərindən sayılır".

¹ Hacıların aksiya keçirərək insanlıq və İslam düşmənlərinə qarşı şüar verməsi (müt.)

İran İslam Respublikasının banisi daha öncə 1965-ci ildə buyurmuşdu: "İslam Peyğəmbəri (s) İran, Roma, Misir və Həbəşə imperatorlarına məktub yazmışdı. Bu dörd məktubun məzmunu birdir. Peyğəmbər onları İslama və tövhidə dəvət edirdi".

1985-ci ildə isə buyurmuşdu: "Biz xalqı tövhidlə tanış etməliyik. Böyük din alimləri gərək insanları tövhidlə tanış etsinlər".

İmam Xomeyni həmçinin 1978-ci ilin iyununda buyurmuşdu: "Böyük İslam Peyğəmbəri hər şeyini İslama qurban verdi ki, tövhid bayrağı dalğalansın. Biz də o həzrətin yoluyla getməli, bu bayrağın dalğalanması üçün hər şeyimizi qurban verməliyik". O ilahi həkim 1978-ci ilin 26 oktyabrında buyurmuşdu: "Tövhid və İslam şüarı ilə Pəhləvi sülaləsini və neft oğrularını ölkənizdən çıxarın".

Habelə 25/04/79 tarixində buyurmuşdu: "Bu xalq yekdil şəkildə tövhidlə, mənəvi dəyişikliklə İslama üz tutdu və bu müqəddəs hərəkəti ərəsəyə gətirdi".

Süleymani bu baxışdan irəli gələrək, 2010-cu ildə Kirmanın Xanuk bölgəsinin şəhidlərinin xatirə tədbirində deyirdi: "Şəhid dinin beş əsas prinsipindən irəli gələn ixlasla bu böyük məqama nail olmuşdur. Demək olar ki, bizim bütün şəhidlərimiz əsl din şəhidləridir. Şəhidin təsəvvüründəki tövhid bizim təsəvvürümüzdə olandan

fərqlidir. Tövhid təsəvvürü onu bu böyük və əzəmətli məqama çatdırmışdır".¹

Şəhidlər bu tövhidi Qurandan, dualardan və İslam inqilabının iki imamından almışdılar.

Hacı Qasim Süleymani 2011-ci ilin Bəsic həftəsində pasdarların toplantısında deyirdi: "Sizin oxuduğunuz dualar tövhid dualarıdır: Kumeyl duası, Səmat duası, Əbu Hənzə duası, Səhifeyi-Səccadiyyənin münacatları..."

O düşündü ki, Quran və dua oxumaq insanı tövhidə yetirir, özü də şəhid yetişdirən tövhidə, Allaha etiqad və tağuta küfr bəsləyib Allaha bəndəliyi təsvir edən tövhidə.

Hacı Qasim Süleymani bu tövhidlə şah, Səddam, İŞİD, Amerika və İsrail qarşısında duruş gətirdi, ardıcıl qələbələr qazandı və müsəlmanların başucalığından ötrü canını qurban verdi.

Süleymani həmişə digərlərini də tövhidə, Allahla mənəvi əlaqəyə çağırırdı, Allahla ünsiyyəti insan vücudunun rahatlığına səbəb bilirdi. O, 2017-ci ilin martında Şəhid Hacı Mehdi Məğfurinin qızı Fatiməyə məktubunda yazırdı: "Qızım, qüsursuz Allahla ünsiyyət sənə ən yaxşı sakitləşdiricidir. Əziz atan bu dəyərli xüsusiyyətlərlə özünü Allaha yaxınlaşdırdı, bu gün bir şam kimi məzarını işıqlandırıb, insanlar pərvanə kimi onun məzarının başına dolanır, pak məzarı yanında dua edib diləklərini alırlar. Qızım, həmişəyaşar ucalıq budur. Qızım, atanın təcrübəsi hər iki dünyada başucalığına səbəb olan ən uğurlu təcrübədir".

¹ Qardaş Qasim, səh. 105.

O, 18/01/2000 tarixində Fatimə Məğfuri üçün yazdığı qeyddə də deyirdi: "Əziz Fatimə! Atan bizim hamımıza və bütün Kirmana örnək idi".

Bu ölməz şəhid 2015-ci ilin 30 martında Qüds qüvvələrinin komandirlərindən birinin qızına yazdığı məktubda deyirdi: "Qızım, kim Allahı tanısa, onda Allaha xüsusi rəğbət yaranar; xüsusən ibadətlərə həvəslənər, günahdan uzaqlaşar. Allahın əzəmətini görən, tanıyan şəxs təmiz qalar, dünyaya qul olmaz. Nöqsansız Allahı tanımaq insanın ona təslimçiliyinə səbəb olar. Allahı tanımaq digərlərindən ehtiyacsızlıq yaradar".

Onun özü bütün bu xüsusiyyətləri əldə edib Allahı yaxşı tanıdı, ilahi mərifətə qərq oldu, bütün vücudu ilə tövhidi dərk etdi, sözün əsl mənasında tövhidçi və təkəllahçı oldu.

2

Əsl Məhəmməd (s) İslamına eşq bəsləmək

Eşq çox güclü sevgi deməkdir. Əsl Məhəmməd (s) İslamına eşq həqiqi İslam dininə güclü sevgi və ilahi əmrlərə əməl etmək mənasını ifadə edir.

İmam Xamenei 04/06/99 tarixli cümə xütbəsində buyurmuşdur: "İmam Xomeyni heç bir dəyəri İslam dəyərindən üstün saymırdı. İmamın inqilabı və hərəkəti İslam hakimiyyətindən ötrü idi... İmamın uğur səbəbi bu idi ki, İslamı aydın və pərdəsiz şəkildə ortaya qoydu,

İslam üçün çalışmaq istədiyini və bütün xeyirlərin İslamın kölgəsində olduğunu elan etdi".

Həmçinin 04/06/2010 tarixli cümə xütbəsinə buyurmuşdur: "İmam Xomeyninin fikirlərində ilk və ən əsas məqam əsl Məhəmməd (s) İslamıdır; yəni zülmə barışmayan, ədalətsevər, mübariz, məzlumların tərəfdarı olan, yoxsulların və məzlumların haqlarını müdafiə edən İslam. Əsl İslam düşüncəsi Böyük İmamın daimi düşüncəsi idi".

Mürşidi və imamı kimi, rəşadətli İslam komandiri Hacı Qasim Süleymaninin düşüncəsi də əsl Məhəmməd (s) İslamına uyğun idi. Bu əziz şəhid də zülmə qarşı barışmaz, ədalətsevər, dünyanın məzlum və məhrumlarının müdafiəçisi idi və İslamını İmam Xomeynidən öyrənmişdi.

O, 27/02/19 tarixində "İslam inqilabının ikinci addımı və hövzənin missiyası" adlı konfransda çıxışında deyirdi: "İmam Xomeyni əsl İslamı bəyan etdi, Peyğəmbər İslamını dirçəltdi. Bu İslam əsrlərlə qərib qalmışdı".

Hacı Qasim Süleymani bu həqiqi İslamın davamçısıydı. Onun İslamı Əhli-beyt İslamı, dünya hegemonlarından qorxmamaq İslamı, Allaha bəndəlik İslamı, ağıl İslamı, həyat və quruculuq İslamı, elm İslamı, məhrumların xilas, ədalət, heysiyyət və ləyaqət İslamı, məzlum və yoxsulların İslamı idi.

Qasim Süleymani İslamı əsl İslamdır, tövhid İslamı, müsəlman ümmətin birliyi, "Allah heç vaxt kafirlərə

möminlər əleyhinə bir yol qoymaz!"¹ İslamıdır, "İslam üstün gələr, yenilməz"² İslamıdır, "Kafirlərə qarşı sərt, bir-birinə isə mərhəmətli"lik³ İslamıdır. Allah rəsulu (s) və ilahi övliyalar bu İslamdan ötrü canlarını verdilər, İmam Hüseyn (ə) özünün və əzizlərinin qanını bu yola qurban etdi, əziz imamımız ömrünü bu İslama dəvətlə keçirdi. Bu İslam dünyanın məzlum və yoxsullarına qüdrət, ucalıq verir, zalım və xain qüvvələri, hegemon, quldur və istismarçıları taxtdan endirir.

Əziz Şəhid Süleymani bu baxışı İmam Xomeynidən öyrənmişdi. O, 08/02/19 tarixində Kirmanın Beytüz-Zəhra kompleksində İmam Xomeyninin əsl İslam həyatını dirçəltiyini vurğulayandan sonra deyirdi: "Bu şəraitdə yalnız Şiəliyi deyil, hətta İslamı da qəriblikdən çıxara bilərik".

Onun özü tarixin bir dönəmində bu karvanın bayraqdarı oldu, ağıl və cəsarətlə əsl Məhəmməd (s) İslamının üzündən qütbət tozunu təmizlədi, şəhadəti ilə həqiqi İslam yolunda hərəkətini hamıya göstərdi.

Mədəni İnqilab Ali Şurasının katibi Höccətül-İslam Səidrza Amili Qasim Süleymaninin şəhadəti münasibəti ilə müraciətində belə qeyd edir: "Süleymani İslam inqilabının ən sevimli simalarından biri idi. O, daim İslamın, müsəlmanların və dünya məzlumlarının başucalığını düşünürdü, zalım və istismarçı sistemə qarşı

¹ Nisa, 141.

² "Vəsail əl-şiə", c. 26, səh. 14.

³ Fəth, 29.

mübarizə simvolu idi, həyatını zalımlara qarşı mübarizəyə, məzlumların müdafiəsinə həsr etmişdi və əsl Məhəmməd (s) İslamının sözün əsl mənasında davamçısı idi".

İraqın tanınmış əhli-sünnə ruhanilərindən Şeyx Xalid əl-Molla deyir: "Hacı Qasim Süleymani ölkəsini tərk edib səhralarda terrorizmlə vuruşan iraqılılara məsləhətlər verir, quru torpaq üzərində istirahət edir. O, çox böyük insandır, İslamı və müsəlmanları müdafiə etmək məqsədi ilə İraqa gəlir, Suriyaya gedir".

İmam Xamenei 10 sentyabr 2013 tarixində buyurmuşdur: "Süleymaninin İslama və müsəlmanlara dəyərli xidmətləri, şübhəsiz, ilahi ədalət divanında qeyd olunan böyük sərvətdir".

O, həmçinin Süleymaninin şəhadəti münasibəti ilə müraciətində yazırdı: "Şəhid Qasim Süleymani İslamın və İmam Xomeyni məktəbinin dəyərli yetirmələrindən idi".

Böyük Rəhbər 31/05/90 tarixində həzrət İmam Xomeyninin vəfatının birinci ildönümü münasibəti ilə müraciətində isə belə yazırdı: "İmamımızın əsasını qoyduğu inqilab məktəbində Əbu Süfyan və Mərvan İslamı, məzmununsuz forma və ayin İslamı, pula və hakimiyyətə xidmət edən İslam, hakim qüvvələrin əlində alətə və xalqların canının bəlasına çevrilmiş İslam ortadan götürüldü, Quran və Məhəmməd (s) İslamı, əqidə və cihad İslamı, zalıma düşmən, məzluma köməkçi olan, fironlarla vuruşan İslam, xülasə, zalımları devirib məzlumların hakimiyyətini bərpa edən İslam baş qaldırdı".

Əsl İslam Kərbəla şəhidlərinin yoludur!

Hüseyn yolu, Əli yolu, Peyğəmbər yoludur!

Şəhid Süleymani məktəbi bu inqilab məktəbində formalaşmışdır, Hacı Qasim Süleymani əziz imamımızın yaratdığı məktəbin yetirməsidir.

Şəhid Süleymani məktəbinin mühüm xüsusiyyətləri əsl Məhəmməd İslamının xüsusiyyətləridir. Süleymani məktəbi əsl İslam məktəbi sırasındadır, kamil insan şərtlərini bəyan edir.

Bu məktəb İslam inancını, mənəviyyat və din hökmlərindən ibarət üç təməl üzərində qurulub. Süleymanın irfan və mənəviyyatı tövhid məktəbində kamilləşmişdir. Onun cəsarəti mənəvi paklığın, daxilindəki düşməni olan nəfsini məğlub etməsinin və ixlasının nəticəsi idi. Onun mübarizə və cihad ruhiyyəsi ilahi vəzifələrə söykənirdi.

O, düzgün ilahi yola hidayət olunmuşdu. Allah Ənkəbut surəsinin 69-cu ayəsində buyurur: "Bizim uğrumuzda cihad edənləri öz yollarımıza yönəldərik".

Əziz Rəbbimiz Özünə yaxınlaşma yolunu Hacı Qasim Süleymaniyə göstərdi və məqsədinə çatana qədər əlindən tutdu. Məhəmməd surəsinin 17-ci ayəsində belə deyilir: "Doğru yolu tapanlara gəldikdə isə, (Allah) onların doğruluğunu daha da artırır və onlara təqvalarının mükafatını verir".

Hidayəti qəbul etməsi o əzizin mənəvi potensialını gücləndirdi, Allahın köməyi ilə təqva mərhələsinə nail oldu. Allah ona nemətini tamamladı, onu doğru yola

yönəltdi. Həmd surəsinin 6-7-ci ayələrində oxuyuruq: "Bizi doğru yola yönəlt; nemət verdiyin şəxslərin yoluna!"

Əsl Məhəmməd İslamı düzgün Allah yoludur. Doğru yol Peyğəmbərin, imamların və şəhidlərin yoludur. Nisa surəsinin 69-cu ayəsində buyurulur: "Allaha və Peyğəmbərə itaət edənlər (axirətdə) Allahın nemətlər verdiyi peyğəmbərlərlə, siddiqlərlə (etiqađı dürüst, peyğəmbərləri hamıdan əvvəl təsdiq edən şəxslər), şəhidlərlə və salehlərlə (yaxşı əməl sahiblərilə) bir yerdə olacaqlar".

Şəhid Süleymani məktəbi bu yolda kamilləşdi və əsl Məhəmməd (s) İslamına düyünləndi. Bu əsl İslam 28 noyabr 2018 tarixində Kirmanın Şəhid Bahünər adına universitetində öz parametrlərini belə təyin edirdi: "Rəhbərin baxışında əsl İslamın mühüm parametrləri zülmə barışmazlıq, ədalətsevərlik, məzlumları müdafiə, cəmiyyətə ümid bəxş etmək, qorxu və cəhaləti yox etməkdir".

Bu, İmam Xomeyninin dirçəltədiyi İslamdır. Hacı Qasim Süleymani 2019-cu ilin fevralında Kirman şəhərinin Beytüz-Zəhra kompleksində keçirilən həzrət Zəhra əzadarlığının üçüncü axşamında deyirdi: "İmam Xomeyni əsl İslam həyatını dirçəltmək şərəfinə nail olmuşdur". Bu İslam müsəlmanlara başucalığı verdi, dünya zalımlarını taxtdan endirdi, tiranların hakimiyyət təməllərini zəiflətdi, İslam respublikasını yaradıb bütün dünyaya nümunə etdi, dini quruluşun yaşamasına səbəb oldu, şərqin və qərbin təxribat planlarını pozdu.

Hacı Qasim Süleymani 2018-ci ilin 11 fevralında Kirman əhalisinin möhtəşəm toplantısında deyirdi: "Bugünkü İran əsl Məhəmməd İslamına arxalandığına görə bütün təxribatları zərərsizləşdirə bildi. Çünki zamanını tanıyan düşmənin hiyləsinə uymaz... Düşmən bizdən qorxur".

Düşmənin qorxması və düşmən hiylələrinin iflası əsl Məhəmməd (s) İslamına tabe olmağın nəticəsidir. İmam Xomeyni bu İslam üzərində təkid göstərir, Süleymani məktəbi bizi ona tabe olmağa çağırırdı.

Əsl Məhəmməd (s) İslamına tabe olmaq Süleymani məktəbinin ən böyük mesajıdır. Bu həqiqi İslama tabe olmaq İmam Xomeyniyə və İmam Xameneiyə də tabe olmaq deməkdir.

Hacı Qasim Süleymani İmam Xomeyni məktəbini İslam məktəbinin davamı bilir, İmam Xamenei məktəbini də Böyük Xomeyni məktəbinin davamı.

O, 28/11/18 tarixində Kirmanın Şəhid Bahünər adına universitetində çıxışı zamanı deyirdi: "Əsl İslam nəzəriyyəsində Böyük Rəhbər sərvəti və gücü düzgün mənəviyyatla birgə bilir, bütün bunların səbəbini mənəviyyatda görür. Möhkəmlik, maddi imkan, bəşəriyyəti əsir etmiş bütün buxovlardan həqiqi azadlıq mənəviyyatla əldə edilir və bu, əsl İslamı formalaşdıran amillərdəndir".

İmam Xamenei 4 iyun 2003-cü ildə buyururdu: "İslam xalqın xoşbəxtliyini istəyir. İslam fəsada, zülmə, ayrışeckiliyə qarşı çıxır. İslamın məqsədi xalqın

mənəviyyatıyla yanaşı, həm də maddi rifahını yaxşılaşdırmaqdır. İmam Xomeyni mübarizələrin başlanğıcından ömrünün sonuna qədər bunu dəfələrlə söyləmişdir. Bizim Böyük İmamımız İslam dünyasına göstərdi ki, İslam fiqhi – yəni xalqın həyatının idarə qanunları, İslam fəlsəfəsi – yəni aydın, dərin və əsaslı düşüncə və İslam irfanı – yəni zahidlik, nəfs istəklərindən uzaq durmaq və daim Allaha üz tutmaq bir yerə cəm olduqda necə böyük xariqələr yarada bilər. İmam əməli ilə göstərdi ki, siyasi İslam elə mənəvi İslamdır... Siz hansı müsəlman ölkəsinə getsəniz, görərsiniz ki, aparıcı təbəqənin, gənclərin, tələbə və müəllimlərin, ziyalıların, din alimlərinin və bütün azad insanların baxışında canlı İslam öz xalqını dünya hegemonları, quldurları, işğalçıları qarşısında qoruya bilər, düşmənin müdaxilə, istismar və hökmranlığına imkan verməyən İslamdır. Onlar bu İslamı istəyirlər. Əsl Məhəmməd (s) İslamı da budur!"

İmam Xomeyni, İmam Xamenei və Şəhid Süleymani məktəblərində əsl İslamın mənası budur. Bu üç məktəbdə bütün xüsusiyyətlər bir-birinə uyğundur. Çünki onların hamısının təməli Məhəmməd (s), Əli (ə) və Hüseyn (ə) məktəbləridir.

3

Əhli-beyt sevgisi

Burada söhbət Əhli-beyti iklasla, səmimi şəkildə sevməkdən gedir; əziz İslam Peyğəmbərinin ailəsi olan Əhli-beytə sevgi, məsum imamlara səmimi eşq, diqqət və təvəssül.

İmam Xamenei 18 yanvar 1990-cı ildə Əhli-beyt məddahları ilə görüşdə buyurmuşdur: "Dövrümüzün böyük insanı olmuş əziz imamımız imamların mədhinə qarşı olduqca həssas idi... Bu səviyyədə bir şəxsin bu məsələyə belə həssas yanaşması məsələnin böyüklüyünü və əhəmiyyətini göstərir".

O ilahi insanın baxışında Haqq övliyalarının və məsum vilayətin ətrafında hərəkət etmək ruhani aləmdə hərəkətə, mənəvi tərbiyəyə, nəfsin paklanmasına və müqəddəs məqsədə çatmağa səbəbdir.¹

İmam Xomeyni belə düşünürdü: "Pak və məsum Əhli-beytin Allaha doğru mənəvi hərəkətdə uca ruhani məqamı var. Onu dərk etmək bəşərin imkanları xaricindədir, aqlın və irfani müşahidənin fəvqündə durur. Şərəfətli hədislərdən belə başa düşülür ki, onlar ruhani aləmdə əziz Peyğəmbərlə (s) ortaqdırlar, pak nurları dünya yaranmazdan öncə yaranıb müqəddəs Rəbbə həmd-səna edirmiş".

Əhli-beytə qarşı belə baxışına görə o mənəvi insanın məsum imamlara və Fatimeyi-Zəhraya (ə) aşiq olması, onların məktəbləri yolunda canfəşanlıq etməsi, dünyanı onlara sarı çağırması, gecə-gündüz onlara təvəssül etməsi, onların müsibətinə görə ağlayıb sevincləri ilə sevinməsi təbiidir.

Bu hikmətli arif 1979-cu ilin mayında həzrət Zəhranın (ə) məqamı barədə buyurmuşdu: "Bir qadın və bir insan üçün təsəvvür olunan bütün yaxşı xüsusiyyətlər Fatimeyi-Zəhrada (ə) cəm olmuşdur. O, adi bir qadın olmamışdır, ruhani, mənəvi qadın və sözün əsl mənasında insan olmuşdur. O, adi qadın deyil, insan formasında yaradılmış mənəvi varlıqdır... Bütün peyğəmbərlərin xüsusiyyətləri onda vardır..."

¹ "Ağıl və cəhalət qoşunları" hədisinin şərh, səh. 402.

Bu məktəbin şagirdi də Fatimeyi-Zəhraya həmin baxışla baxır, ona təvəssül etməyi problemlərin açarı bilir, onu və övladlarını mədh edir, adı çəkiləndə gözlərindən yaş axır.

Höccətül-İslam Seyid Rza Əkrəmi deyir: "Hacı Qasim cəbhədə hər dəfə problemlə üzləşəndə deyirdi ki, gedin, bir rövzəxan tapın, həzrət Fatiməyə təvəssüllə dünyümüz açılınsın".

Müqəddəs müdafiə dövründə düşmən əsirliyində olmuş "İyirmi üç yeniyetmə" kitabının müəllifi Əhməd Yusifzadə deyir: "Vəlfəcr-8 əməliyyatına başlamaq istəyəndə bir bulud çağırılmamış qonaq kimi səmanı bürüdü, həm külək əsməyə, həm də yağış yağmağa başladı... Hacı Qasim hava qaralanda dalgıclarını səssizcə çaydan keçirib düşmən mövqeyini tutmalıydı... Ancaq o xəsis buluda və yersiz küləyə görə bir iş görə bilməzdi. Diviziyanın dalgıclarını başına toplayıb kövrək səslə və yaşlı gözlə dedi: "Qardaşlar, başımıza istəmədiyimiz bir iş gəlib. Hava proqnozlarına görə, indi səma aydın, Ərvənd çayı da sakit olmalıydı, ancaq belə deyil. Artıq Ərvəndin dəli dalgalarından keçmək üçün yalnız bir yol qalıb: Suyu həzrət Zəhraya and verin!"

O dəyərli sərkərdə Sarəllah diviziyasına rəhbərlik etdiyi zaman döyüşçülərin və şəhid ailələrinin toplantısında deyirdi: "Vəlfəcr-8 əməliyyatında Ərvəndin qəzəbli və qorxunc dalgalarını görəndə yadımıza həzrət Zəhranın (ə) adından tanış bir ad düşmədi. Ərvəndin sahilində bəsicilərin qərib və məzlum göz yaşları işığında onu

səslədik, "ya Zəhra" şüarı ilə Ərvəndi ram edib keçdik. Kərbəla-4 əməliyyatında düşmən məst halda sahilə avtomat, top və minaatanlardan atəş yağdıranda, Ərvənd qan gölünə dönəndə, bütün planlar alt-üst olanda dillərə yalnız həzrət Zəhranın (ə) adı gəlirdi... İraqlılar Ərvəndin sahilində dayanıb döyüşçülərimizi güllə ilə vuranda da bizim silahımız həzrət Zəhra idi. Kərbəla-5 əməliyyatında çarəsiz qalanda Bubian sularına baxdıq, başımızı divara qoyub aciz halda onu çağırıdık. Mən həzrət Fatiməyi-Zəhranın (ə) gücünü və ana qayğısını Hurda, balıq kanalının qərbində, minalanmış sahənin ortasında görmüşəm. Övladlarınız qan içində əl-ayaq çalanda siz analar orada deyildiniz. Mən həzrət Zəhranı orada gördüm... O, Hurda, Ərvənddə, Kürdüstanın soyuq və keçilməz dağlarında bizim döyüşçülərimizə analıq edirdi".

O, 1987-ci ilin martında Kərbəla-5 əməliyyatından sonra Sarəllah diviziyasının mehdiyyəsinə çıxış edərkən deyirdi: "Bəsicilər suya girən anda bütün vücudum titrəyirdi... Ay işığında əməliyyata nəzarət edirdim, uşaqların harayacan görüdüklərinə baxırdım. Gördüm ki, tikanlı məftilin arxasına qədər bütün dalgıç kolonu görünür. Ürəyim bərk döyünürdü. Ümidimi itirmişdim. Aciz halda deyirdim ki, təvəssül duası oxuyun, xanım Fatiməyə təvəssül edin. Sanki bir anın içində bir pərdə gəlib ayın önünü tutdu. Heç kim inanmazdı ki, Sarəllah diviziyası balıq gölündən keçə bilər".

Rəfsəncan şəhərinin cümə imamı Höccətül-İslam Əsgər Əsgəri deyir: "Süleymanınin həzrət Zəhraya xüsusi sevgisi vardı, "ya Zəhra" zikri dilindən düşmürdü".

General-leytenant Rəhim Noi-Əqdəm deyir: "Hacı Qasim həzrət Zeynəbin məqbərəsinin qapısına çatanda diz çöküb yeri öpür, sonra içəri girirdi".¹

İlahi övliyalara böyük eşq bəsləyirdi. Məhərrəm ayında və fatimiyyə günlərində Kirmanın Beytüz-Zəhra kompleksindəki rövzə məclisləri ömrünün sonuna qədər tətil olmadı. Hər cümə günü axşamüstü evində rövzə və təvəssül məclisi keçirirdi. Məsum imamları və Peyğəmbər övladlarını ziyarət etməyi olduqca çox sevirdi.

Müqəddəs Cəmkəran məscidinin Mədəni işlər üzrə sədr müavini Höccətül-İslam Yasin Hüseynabadi deyir: "Hacı Qasim Süleymani tanınan və tanınmaz halda müqəddəs Cəmkəran məscidinə ibadətə və ya İmam Mehdi ilə ünsiyyət qurmağa gəlirdi".²

Müharibə zamanı Sarəllah diviziyasının vəzifəli şəxslərindən olmuş Mehdi Sədəfi deyir: "1985-ci il idi. Axşamüstü Abadanda Bəhmənşir çayının sahilindəydi. Mənimlə rabitə əlaqəsi qurub diviziyanın qərargahından oraya getməyimi istədi. Şam namazından sonra yola düşüb iki saatdan sonra çatdım. Dörd nəfərlə birgə səngərdə idi. Mənə dedi: "Bilirsən bu axşam hansı axşamdır?" Dedim: "Həzrət Zəhranın şəhadət axşamıdır". Dedi: "İstəyirəm ki, bizə rövzə oxuyasan".

¹ www.tabnak.ir

² www.abna.ir

Allah-Taala Quranın Şura surəsinin 23-cü ayəsində buyurur: **"(Ey Peyğəmbər!) De: "Mən sizdən bunun (risaləti təbliğ etməyimin) müqabilində qohumluq məhəbbətindən (Əhli-beytə sevgidən) başqa bir şey istəmirəm".**

Fəxr Razi öz təfsirində belə yazır: "Məvəddət ayəsi nazil olanda Peyğəmbərdən soruşdular ki, məhəbbəti vacib buyurulan "qurba" kimlərdir? Peyğəmbər buyurdu: "Əli, Fatimə və övladları".

Zəməxsərinin təfsirində də Allah rəsulunun (s) belə buyurduğunu oxuyuruq: "Kim Məhəmməd ailəsinin sevgisi ilə ölərsə, kamil imanla dünyadan köçmüşdür".

Hacı Qasim Süleymaninin bu sevgisi Qurani-kərimə eşqdən və onun kamil imanından irəli gəlirdi. O, məsumlara təvəssüllə, yollarını getməklə onlarla özü arasında sıx mənəvi bağ yaratmışdı, məsumların sevgi dəryasının əsl vurğunu sayılırdı. O, vəsiyyətnaməsində yazmışdır: "İlahi! Ey Məğlubedilməz, Qüdrətli! Ey Ruzi verən, Rəhmli! Xəcalətli şükür alınımı dərgahında yerə qoyuram ki, məni Şiə məzhəbinə - pak Fatimənin (ə) övladlarının yoluna, həqiqi İslam ətrinə yönəltdin, Əli (ə) və Fatimənin (ə) övladları üçün göz yaşından bəhrələndirdin. Bu, ən böyük və ən dəyərli nemətidir. Bu nemətdə nur və mənəviyyat var, daxilində ən yaxşı rahatlıq olan qərarlılıq, hüsur və mənəviyyat dolu kədər var".

Bu əziz şəhid sözügedən sevgini İmam Xomeyni məktəbindən öyrənmişdi. Böyük İmam belə düşünürdü:

"Möminin qəlbi haqqın ərşi və kürsüsüdür, o ürəyin sahibi Müqəddəs Haqdır. Haqq-Taaladan qeyrisinə diqqət yetirmək xəyanətdir. İrfan məktəbində, Peyğəmbər ailəsinin sevgisində və məsum Əhli-beyt vilayətində Müqəddəs Haqdan və Onun xüsusi bəndələrindən başqasını sevmək xəyanət sayılır. Onların müqəddəs irfanı Haqqın əmanətidir".¹

İmam Xomeyni həqiqi Əhli-beyt aşiqi idi. O, məsum imamların məzarını ziyarət edəndə onlarla elə mənəvi ünsiyyətə qərq olurdu ki, sanki onları öz qarşısında görürdü, olduqca ağır, vüqarlı şəkildə və xüsusi hörmətlə ziyarət edirdi.²

Süleymaninin məsum imamların - İmam Rzanın (ə), İmam Əlinin (ə) və ya İmam Hüseynin (ə) məqbərəsində ürəkdən ağladığını görəndə əmin olurdu ki, Süleymani məktəbi Böyük Xomeyni məktəbindən yaranmışdır.

¹ Qırx hədis, səh. 480.

² "Hədise-payedari", səh. 74.

Mənəviyyat

Mənəviyyat dinin ən möhkəm elementlərindəndir, fərdlə Allah arasında xüsusi mənəvi əlaqəni müəyyən edir. İslam mənəviyyatı insanı Allaha yaxınlaşmağa layiq bilir.

İmam Xamenei 04/06/11 tarixində, İmam Xomeyninin vəfatının 22-ci ildönümündə buyurmuşdur: "Bizim Böyük İmamımız öz yolunu sırf maddi amillərlə davam etdirmirdi. O, Allahla mənəvi əlaqədəydi, mənəviyyat, zikr adamıydı, ilahi yardıma inanırdı. Onun Allah-Taalaya ümidi sonsuz idi".

Böyük Rəhbər həmin çıxışının davamında buyurur: "Böyük İmamımızda mənəviyyatın timsalı birinci növbədə onun ixlası idi. İmam işini Allahdan ötrü görürdü. Əvvəldən hansı işi özünə ilahi vəzifə sayırdısa, onu görürdü... O, onun-bunun tərifindən ötrü danışmır, işləmir, addım atmırdı... İmam bizə tövsiyə edirdi ki, Allaha təvəkkül edək, Ona inanaq, ümid bəsləyək və Ondan ötrü çalışaq. Onun özü də təvəkkül, təvəssül, ibadət əhli idi, Allahdan yardım diləyirdi... İslamda mənəviyyatın mühüm hissəsi əxlaqdır, günah, böhtan, bədgümanlıq, qeybət, pislik və insanlar arasında kəsülülük yaratmaqdan uzaq durmaqdır. Bizim böyük imamımızın özü bunlara riayət edirdi, xalqa və vəzifəli şəxslərə də bunları tövsiyə edirdi".

Dahi inqilab rəhbəri 4 iyun 2004-cü ildə, İmam Xomeyninin vəfatının on beşinci ildönümündə buyurmuşdur: "İmam Xomeyninin ölkənin və xalqın xoşbəxtliyi naminə hərəkəti İslam şəriətinə əsaslanırdı, ilahi vəzifə idi, onun üçün xoşbəxtliyin açarı sayılırdı, onu böyük amallarına çatdırırdı".

Bu mənəvi xüsusiyyətlərin hamısının Şəhid Qasim Süleymaninin məktəbində real nümunəsi vardır.

Mənəviyyatın İmam Xomeyni məktəbində mövcud olduğunu deyirik. Hacı Qasim Süleymani də imam məktəbinin şagirdidir, onu çox sevir, özünü onun yolunun, düşüncəsinin, amallarının və İslam inqilabı dəyərlərinin davamçısı bilir, bəndəliyi, məsuliyyətliyi, təqvanı, təvazökarlığı, dünyadan uzaq durmağı, axirətə diqqəti,

ixlası, təvəssülü, ibadəti, vilayətmərkəzliliyi və tanrımərkəzliliyi mənəviyyat ətrilə məktəbinə yayır.

Səccadə şəhadətinə şahiddir,

İşi dua, təvəssül və ibadətdir!

General Mahmudrza Fəllahzadə deyir: "Hacı gecə namazı qılırdı. Hələbin Nəsr və Əbu Kamalın Sarəllah qərargahlarında həmişə sübh namazından bir saat öncə oyanırdı. Bir gecə Nəsr qərargahında onun ağlamaq səsinə eşidib qapını açdım. Gördüm ki, vitr namazının qünutundadır. Əhli-beytin, İmam Hüseynin (ə), xüsusən də həzrət Fatimeyi-Zəhranın (ə) müsibətləri deyiləndə gözlərindən bahar buludu kimi yaş axırdı. O, dua, ziyarətnamə və Quranla çox ünsiyyətdə olurdu".¹

Müharibə zamanı Sarəllah diviziyasında batalyon komandiri olmuş İbrahim Şəhriyari deyir: "Kremlə getmişdi. Putinlə görüşü vardı. Rusiya prezidenti gələcə qədər azan vaxtı oldu. Hacı ayağa qalxıb azan və iqaməsini dedi. Səsi zalı bürümüşdü. Sonra namaza başladı. Hamı ona baxırdı. Deyirdi ki, ömrü boyu namazdan belə həzz almayıb. Namazdan sonra alnını möhürə qoyub dedi: "İlahi! Sənin böyüklüyün budur! Bir gün kreml sarayında İslamı məhv etmək planı cızırdılar, indi isə mən Qasim Süleymani gəlib burada namaz qılıram".²

Qəməri-Bəni-Haşim briqadasının komandiri Kərim Nəsr deyir: "Vəlfəcr-4 əməliyyatının üçüncü günü idi. Çox

¹ "Hacı Qasim məktəbi" xüsusi buraxılışı, səh. 77.

² Yenə orada, səh. 199.

məşğul idik. Düşmən mövqeləri arasında boşluq yaratmağın yollarını tapmaq üçün Kərbəla qərargahının taktika səngərinə toplaşmışdıq. Namaz vaxtı gəldi. Namazdan sonra Həməzə qərargahının kəşfiyyat-diversiya komandiri olan Əli Fədəvi toz-torpaqlı, qanlı üst-başla, çox narahat halda tələsik səngərə girdi, dedi ki, qərargah komandiri Əli Rzayianla birgə minaya düşüb və Hacı Əli şəhid olub... Onun qəfil şəhadət xəbəri hamıya pis təsir etdi. Əhməd Kazimi, Hacı Himmət, Hüseyn Xərrazi, Rəhim Səfəvi, Qasim Süleymani və digər komandirlər ağlamağa başladılar. Dostların elə məsum ağladıkları yerdə Hacı Qasim çox həzin səslə ikinci namazının duasını oxumağa başladı: "Əstəğfirullahəlləzi la ilahə illa huvəl-həyyul-qəyyum..." Elə yanıqla oxuyub ağlayırdı ki, belə bir ab-hava gözləyən komandirlərin ağlamaq səsi səngəri lərzəyə gətirdi".¹

Şəhid Süleymani bu eşqi, mənəviyyatı və ixlası, şübhəsiz, İmam Xomeynidən öyrənmişdi. İmam vəsiyyətnaməsində yazmışdı: "Əziz İran xalqına tövsiyə edirəm ki, Allahın onlara nəsib etdiyi, nə kommunist şərqə, nə də zalım və kafir qərbə bağlı olan bu düzgün ilahi yolda möhkəm olsunlar, bu nemətin şükrünü bir an da yaddan çıxarmasınlar, supergüclərin istər xarici, istərsə də daha pis olan daxili əlaltılarının murdar əlləri onların pak niyyətlərinə və polad iradələrinə xələl gətirməsin; bilsinlər ki, dünya mediasının, qərbin və şərqin şeytani güclərinin bağirtısı onların ilahi qüdrətinə dəlildir. Böyük

¹ "Bu kişi bitən deyil", səh. 67-68.

Allah onların mükafatını həm bu dünyada, həm də digər dünyalarda verəcək".

İmam Xamenei də bu məsələni təsdiqləyərək 08/01/20 tarixində buyurdu: "Şəhid Süleymani həm cəsarətli, həm də ağıllıydı. Sözü təsirli, qaneedici idi. Bütün bunlardan üstünü onun ixlasıdır. O, ixlaslı idi. O, cəsarətini və aqlını Allah yolunda xərcləyirdi, özünü göstərən, riya edən deyildi".

Həmçinin 17 yanvar 2020-ci ildə buyurdu: "Allah-Taala hər yerdə ixlaslı bəndələrinə bərəkət verir; iş səmərəli olur, inkişaf edir, hamıya təsir göstərir, nəticələri qalır. Bu, ixlasdan irəli gəlir. Bu ixlasın nəticəsi xalqın eşqi və vəfadarlığı, gördüyünüz bu qəm-kədəri, (dəfndə) izdihamı və inqilabi ruhiyyəsinin yenilənməsidir. Bu hadisələri qiymətləndirmək, onların dəyərini bilmək üçün əziz şəhidimiz Hacı Qasim Süleymaniyə bir fərd kimi deyil, bir məktəb kimi baxmalıyıq. Bu əziz şəhidimizi dərs dolu bir məktəb, bir yol kimi görməliyik. Biz bu gözlə baxmalıyıq. Bu zaman məsələnin əhəmiyyəti üzə çıxar".

Süleymaninin böyüklüyü, Süleymani məktəbinin əzəməti onun ixlasına görədir. O böyük şəhidin mənəviyyat timsalı ilk növbədə ixlasıdır. O, xalqın tərifini düşünmürdü, Allahın nə istədiyini nəzərə alırdı. Digərlərinin görüb-görməməsi, bilib-bilməməsi, tərifləməsi, sevməsi onun üçün çox da mühüm deyildi.

Cavad Rəzm Hüseyni deyir: "Nəcəfabadda 70 faizdən yuxarı bir müharibə əlili yaşayırdı. Süleymani nəzir etmişdi ki, ildə bir dəfə bütöv bir günü ona qulluq etsin,

işlərini görsün. Həmin gün onun paltarlarını yuyur, onu çimdilir və baxıcı kimi bütün şəxsi işlərini görürdü".¹

İmam Xamenei 08/01/20 tarixində Qum əhalisi ilə görüşdə buyururdu: "Hacı Qasim müxtəlif vəzifəli şəxslərlə keçirdiyimiz iclaslarda bir küncdə oturur, əsla görünmürdü. Onun iştirak etdiyini bilmək, onu görmək üçün axtarmaq lazım gəlirdi. Heç vaxt özünü gözə soxmurdu".

Şəhid Süleymaninin mənəviyyatı və ixtlası müəllimi, rəhbəri və mürşidi olmuş İmam Xomeyninin ixtlasından qaynaqlanırdı. İmam Xamenei 23 fevral 1993-cü ildə buyurmuşdur: "Yüksək ixtlas dərəcəsi budur ki, digərləri ilə işin olmasın; istər bilsinlər, istər bilməsinlər; xoşları gəlsin və ya gəlməsin. Gərək baxıb görəsən ki, Allah nə istəyir. Mən imamda bu xüsusiyyəti dəfələrlə görmüşəm. O, kiminsə xoşunun gəlib-gəlmədiyinə baxmırdı, üzərinə düşən vəzifəni yerinə yetirirdi".

¹ Ettelaat qəzetinin xüsusi buraxılışı, 13 fevral 2020, səh. 19.

5

Dünyaya rəğbətsizlik

Dünyaya rəğbətsizlik ona könül verməmək deməkdir; yəni dünya ləzzətlərindən bəhrələnmək və onun maddi işləri ilə məşğul olmaq bir vacib əməlin tərkinə və ya bir haram işi görməyə səbəb olmasın. Dünya axirət səadətinə bir vasitə olmalıdır.

İmam Xamenei 21/03/97 tarixində buyururdu: "Bizim Böyük İmamımız paklıq, zahidlik, dünyaya rəğbətsizlik timsalı idi".

Həmçinin 6 mart 1999-cu ildə buyururdu: "Dünyəvi məsələlərin onun üçün həqiqətən, dəyəri yox idi. İnsan bunu o böyük və mənəviyyətli kişidə görürdü".

Bu dahi insan 13/05/92 tarixində buyururdu: "Böyük alim və hikmətli imamımız bütün vücudu ilə hiss edirdi ki, bu post və vəzifələr heçnədir. O, dünyanın təzim etdiyi əzəmətli rəhbərlik vəzifəsinə də əhəmiyyətsiz baxırdı".

İmam Xomeyni 1979-cu ildə buyururdu: "Bu dünya kainatın olduqca kiçik bir hissəsidir. Dünya "çox əskik" deməkdir".

Həmçinin buyururdu: "Peyğəmbərlərin dilində dünya "çox əskik" deməkdir. "Dünya" sözünün mənası budur. Quranda deyilmiş "aşağıların aşağısı" da bu təbiətdir".

İmam Xomeyni bu baxışla buyurmuşdu: "Peyğəmbərlər var-dövlət, hakimiyyət, güc və dünya üçün heç vaxt bir addım da atmayıblar... Vəzifələr peyğəmbərlərin baxışında puçdur; hakimiyyətlərin hamısı puçdur!"

O, 06/01/82 tarixində buyurmuşdu: "Bizim bütün səhvlərimiz nəfsimizi və cah-cəlalı sevdiyimizə görədir".

1979-cu ilin aprelində də belə buyurmuşdu: "Bu dünyaya diqqət və sevgi nə qədər çox olsa, bir o qədər çətin olacaq".

İmam Xomeyni bu baxışla dünyaya rəğbətsiz, etinasızdır. Onun məktəbi peyğəmbərlərin məktəbindən qaynaqlanmışdır. O, peyğəmbərlərin və əziz İslam peyğəmbərinin (s) şagirdidir. İmam Xomeyninin şagirdləri də özü kimi dünyaya rəğbətsizdirlər.

Xanım Zeynəb Süleymani deyir: "Böyük Rəhbər atama Zülfüqar ordeni verəndə onu təbrik etdim. Mənə dedi: "Bunların hamısı dünyəvi işlərdir. Dua elə, bir gün Allahdan axirət medalı alım".

İlahi insanların baxışında dünya dəyərsizdir. Onlar İslam məktəbinə və Qurani-kərimə tabe olaraq düşünürlər ki: "Dünya həyatı aldanışdan başqa bir şey deyildir".

Allah-Taala Nisa surəsinin 74-cü ayəsində buyurur: "Elə isə, qoy dünyanı verib əvəzində axirəti satın alanlar Allah yolunda vuruşsunlar. Kim Allah yolunda vuruşaraq ölərsə və ya qalib gələrsə, ona böyük mükafat verəcəyik".

Süleymani qızı Zeynəbə dediyi axirət medalının arxasındaydı.

Axirətə rəğbət bəsləyənlər dünyaya rəğbətsizdirlər. İlahi peyğəmbərlər və Allah övliaları belədirlər; həzrət İmam Hüseyn (ə) belədir; İmam Xomeyni belədir; Böyük Xomeyninin şagirdi Şəhid Hacı Qasim Süleymani belədir.

İmam Xamenei Süleymaniyə Zülfüqar ordeni verərkən həmin baxışla buyururdu: "Allah yolunda mübarizə belə şeylərlə əvəz olunan deyil... Allah yolunda cihadın qarşılığı, Allah-Taalanın Öz yolunda can və malını verənlərə nəzərdə tutduğu mükafat cənnətdir, Allahın razılığıdır..."

Allah adamlarının baxışları dünya adamlarının, dünyapərəstlərin baxışlarından fərqlənir. Onların baxışlarında dünyanın dəyəri yoxdur. Onlar heç vaxt dünya üçün, post və vəzifə, rütbə və orden üçün çalışmırlar.

General-mayor Məhəmməd İsmayıl Kövsəri deyir: "1990-cı ildə Böyük Rəhbər rütbəmizi artırmaq üçün şəxsi işlərimizi istəmişdi. Hacı Qasim, Hacı Əhməd Kazimi və Şüştəri ilə birgə qanımızla məktuba yazdıq ki, biz korpusa rütbə üçün gəlməmişik. Ancaq ağa buyurdu ki, imamın bu məsələ üzərində təkidi vardı, bu rütbələr korpusun nizam-intizamı üçün lazımdır. Sonra da xəbər göndərdi ki, rütbəyə dözə bilmirsinizsə, gedin, özünüzə bir şey fikirləşin, ancaq gərək rütbələrinizə minməyə çalışsınız. Hacı Qasim o gündən bütün rütbələrini görməzdən gəldi".¹

Zülfüqar ordenini də görməzdən gəldi, komandanlığı da. 2017-ci ilin aprelində ondan prezidentliyə namizədliyini irəli sürməsinə istəyən gəncə cavabında yazırdı: "Allaha şükür, ölkəmizdə o qədər tanınan və tanınmayan dəyərli şəxsiyyətlər var ki, bir əsgərin öz postunu tərk etməsinə ehtiyac yoxdur. İmam Xomeyninin "canım qurban olsun" dediyi bir xalqı müdafiə postunda adi əsgər olmaq mənə şərəfdir. Qurdların pusquda durduğu bir şəraitdə bu postu tərk etməyi xəyanət hesab edirəm".

Şəhid Süleymani öz yolunu İmam Xomeynidən öyrənmişdi, Allahdan ötrü işləməyə, üzərinə düşən vəzifəni yerinə yetirməyə çalışırdı. Dünya onun üçün dəyərsiz idi. Əvvəldən baxışı belə idi, bu baxışla da şəhadətə qovuşdu.

General-polkovnik Hacı Qasim Süleymani dünyaya rəğbət bəsləmir, digərlərini də həmişə belə rəğbətsizliyə çağırırdı. O, 2010-cu ilin fevralında pasdarların

¹ Fəkkə jurnalı, say: 202, səh. 67.

toplantısında deyirdi: "Var-dövlət, rütbə və vəzifə baxımından harasa çatmağa can atmayın. Bunların dəyəri yoxdur".

O, 2013-cü ildə Şəhid Höccətül-İslam Hacı Şeyx Abbas Şirazinin Rəfsəncanda keçirilən anım tədbirində deyirdi: "Vəlfəcr-8 əməliyyatı bitmişdi. Pasdər günündə Sarəllah diviziyasının namazxanasına nümunəvi pasdər təqdim etməyə toplaşdıq. Bütün gözlər mənə dikilib kimi nümunəvi pasdər elan edəcəyimi gözləyirdi. Mən Mehdi Zəndinin adını çəkdim. Şəhid Hacı Mehdi Zəndi diviziyanın Texniki təchizat üzrə komandır müavini idi. O, çox ağladı. Qollarından tutub onu qaldırdılar. Mənə yaxınlaşdı. Onun əzəməti qarşısında özümü kiçik hiss etdim. Hədiyyəni alanda ağlaya-ağlaya dedi: "Mənə zülm elədin!"

Hacı Mehdi Zəndi dünyanı kiçik sayanlardan idi. Hacı Qasim Süleymani dünyanı aşağılamaq, dünyaya rəğbətsizlik dərsi verir ki, bu rəğbətsizliyin Şəhid Süleymani məktəbinin mühüm xüsusiyyəti olduğunu hamı bilsin. Bu xüsusiyyət İmam Xomeyni məktəbinin alnında günəş kimi parlayır, onun hər bir ardıcılığını dünya yerinə axirətə rəğbətə sövq edir.

Cəbhədə heç kim nümunə seçilmək və hədiyyə almaq barədə düşünmürdü, pul və vəzifə ardınca qaçmırdı. Hacı Qasim Süleymani qırx il cəbhədə olduğuna görə həmin ruhiyyədəydi, o ruhiyyədə də getdi. Dünya onu aldada bilmədi. O, heç vaxt dünyaya tamah salmadı, bütün addımları, bütün işləri ilahi ətirlə doluydu.

6

Mənəviyyatla siyasətin sintezi

Siyasətlə mənəviyyatın birliyindən danışanda məqsəd siyasət və hakimiyyətin İslam əxlaqı və irfanı ilə birləşdirilməsidir. Bununla dünya və axirət sahələri bir-birinə sıx birləşir.

İmam Xamenei 04/06/04 tarixində buyururdu: "Öz siyasi məktəbinin tərənnümü olan İmam Xomeyni siyasətlə mənəviyyatı eyni zamanda təqib edirdi. Siyasi mübarizələrində də əsas xüsusiyyəti mənəviyyatı idi".

İmam Xomeyninin bütün rəftar və mövqeləri Allah və mənəviyyat mərkəzli idi. O, Allahın hüquqi və təbii

iradəsinə inanırdı, bilirdi ki, ilahi şəriəti həyata keçirməyə çalışarsa, təbiət qanunları ona kömək edəcəkdir.

İmam Xomeyni mənəviyyatla siyasətin əlaqəsi məsələsində İslamın baxışını meyar seçirdi, inanırdı ki, siyasi bir gücün, hakimiyyətin bütün qollarında dinlə dünya qarşılıqlı əlaqədə olmalıdır. O düşünürdü ki, dünya dini missiyanın əsas yeridir, dinsiz dünya mənəviyyatsız, məhəbbətsiz və ruhsuzdur. Bu baxımdan, İmam Xomeyninin məntiqində dinlə dünya, mənəviyyatla siyasət ayrılmazdır.

Bu xüsusiyyət imamın şagirdinin məktəbində də müşahidə olunur.

Hacı Qasim Süleymani 2009-cu ilin fevralında Qüds qüvvələrinin toplantısında deyirdi: "Allahın saleh bəndəsi olan İmam Xomeyninin bütün vücudu bəndəlik tərənnümü idi. Bu mübarizə onun bayrağı altında 15 il davam etdi və 11 fevralda qələbə çaldı... İmamın əvvəldən təkid göstərdiyi və üzərində dayandığı amil İslam idi... İmam Xomeyni İslamı və şüəliyi inqilabın dayacağı etdi... Əgər İmam Hüseynə bağlanmaq olmasaydı, biz qələbə çala bilərdik?! İmamın böyük hünəri budur".

O, vəsiyyətnaməsində yazır: "Əziz Xomeyninin ən mühüm hünəri bu idi: O, əvvəlcə İslamı İranın köməyinə gətirdi, sonra İranı İslama xidmətçi elədi. İslam olmasaydı, bu xalqa İslam ruhu hakim olmasaydı, Səddam yırtıcı canavar kimi bu ölkəni parçalayardı; Amerika quduz it kimi eyni işi görərdi. Lakin imam İslamı dayaq etdi, aşura, məhərrəm, səfər və fatimiyyə bu xalqa arxa durdu,

inqilabda inqilablar yaratdı. Bu səbəbdən hər dövəndə minlərlə fədakar can özünü sizə, İran xalqına, İran və İslam torpağına qurban vermiş, ən böyük maddi gücləri xar etmişdir".

Şəhid Süleymanın bu baxışı müəllimi və rəhbəri olan İmam Xomeyninin təfəkküründən qaynaqlanırdı. O, hələ 1964-cü ildə açıq söyləmişdi: "And olsun Allaha, bütün İslam siyasətdir. İslamı pis təqdim ediblər. Siyasət İslamdan qaynaqlanır".

Həmçinin buyurmuşdu: "İslam dini insan doğulmazdan öncədən fərdi həyat çərçivəsini aydınlaşdırmış, ailənin ictimai funksiyasını, vəzifələrini müəyyən etmişdir. Nəhayət, insan öyrənməyə başlayır, cəmiyyətə daxil olur, ən sonda digər dövlət və xalqlarla münasibət qurur. Bütün bunların proqramı, müqəddəs şəriətdə qanunları var. İslam dini təkcə dua və ziyarətdən ibarət deyil. İslamın hökmləri yalnız namaz və oruc deyil. Dua və ziyarət İslamın yalnız bir sahəsidir. İslamın siyasəti də var, ölkə idarəsi də var. İslam dini böyük dövlətləri idarə etməyə qadirdir".

Süleymanın müqavimət cəbhəsi yaratması, İraqda xalq hakimiyyətini və digər ölkələrdə xalqın siyasi iştirakını dəstəkləməsi İmam Xomeyninin bu baxışından irəli gəlir.

Şəhid Süleymani məktəbi onun baxışı əsasında formalaşmışdır. Bu baxışın kökü İmam Xomeyniyə birləşir. Mürşidi kimi o da düşünür ki, mənəviyyatla siyasət bir-birinə düynələnmişdir.

Dini vəzifəyə əməl etmək

Dini vəzifə Allah tərəfindən bəndələrə təyin olunan bir iş və ya işin tərkidir. Bu vəzifələr insan həyatını tənzim etmək məqsədilə şəriət hökmlərindən irəli gəlir.

İmam Xamenei 06/11/99 tarixində buyururdu: "Bizim Böyük İmamımızın ən mühüm cəhəti bu idi: özünü görməzdən gəlib üzərinə düşən vəzifəni meyar seçirdi".

Həmçinin 09/01/06 tarixində buyururdu: "İmam Xomeyni ilk gündən buyurdu ki, biz vəzifəmizə əməl etməliyik. O, vəzifəsinə əməl etdi, Allah da nəticəni verdi".

Böyük Rəhbər 04/06/04 tarixində buyururdu: "İmamı məqsədlərinə doğru aparan amil ilahi vəzifəsinə əməl etmək, Allah üçün hərəkət etmək idi. Məqsədi bu olduğuna görə də qorxmurdu, şübhəyə düşmürdü, məyus olmurdu, qürurlanmırdı, yorulmurdu. İlahi vəzifəyə əməl etməyin xüsusiyyəti belədir. Üzərinə düşən vəzifəni yerinə yetirən adam yorulmur, yolundan dönmür, şəxsi maraqları onu məqsədindən yayındıra bilmir".

Biz bu həqiqətləri Şəhid Süleymani məktəbində də gözəl və aydın şəkildə görürük.

General-polkovnik Hacı Qasim Süleymani də ilahi vəzifəni öz işlərinin meyarı seçmişdi. Bir dəfə hərəm müdafiəçilərinin toplantısında demişdi: "Biz müharibə zamanı Bədr əməliyyatında məğlub olduq. Çox narahat idik, çoxlu şəhid vermişdik. Əməliyyatın ertəsi günü hamımız Məcnun adasına toplaşdıq. Hamı narahat idi. İmam Xomeyni həmin gün bir müraciət yaydı. Çox dəyərli müraciət idi. Buyurmuşdu ki, biz qələbə və məğlubiyyətlərə baxmamalı, vəzifələrimizi yerinə yetirməliyik".

İmam Xomeyni 1979-cu ilin fevralında buyurmuşdu: "İraq dövləti keçmiş İran dövlətinin, Şah Məhəmmədrzanın təzyiqi ilə bizim evimizi mühasirəyə aldı. Bu zaman onlarla danışqlarımız baş tutdu. Onlara dedik ki, bu, bir şəriət məsələsidir, ilahi vəzifədir. Mən sizin sözlünüzlə vəzifəmi tərk edə bilmərəm. Mən öz işlərimi görəcəm, siz də öz işinizi görün. Dedilər ki, bizim İran dövləti ilə anlaşmamız var, sizin və tərəfdarlarınızın

işləri öhdəliklərimizə ziddir, buna dözə bilmərik. Cavab verdim ki, mənim öhdəliyim yoxdur, sizin öhdəliyiniz var. Mənim bir şəriət vəzifəm var, ona əməl edirəm, sizin öhdəliyinizə də məhəl qoymayacam. Həm minbərlərdə çıxış edəcəm, həm bəyanat yayacam, həm də kaset göndərəcəm. Bu, mənim vəzifəmdir. Sizin də vəzifəniz nədirsə, ona əməl edin".

İmam Xomeyni məktəbinin şagirdi üçün də vəzifəyə əməl etmək önəmli idi. Onun vəzifəsi bəzən Səddamla vuruşmaq idi, bəzən Sistan və Bəlucistan vilayətində təhlükəsizliyi təmin etmək, bəzən də İŞİD-i məhv etmək. Hər bir halda vəzifə şəriət hökmlərinə əməl etməkdir.

Süleymani İŞİD-lə müharibə zamanı döyüş bölgəsində məcburiyyət qarşısında evində yerləşdiyi bir suriyalıya məktubunda yazırdı: "Mən sizin kiçik qardaşınız Qasim Süleymaniyəm. Yəqin ki, məni tanıyırsız. Biz hər yerdə əhli-sünnə ardıcılılarına böyük xidmətlər etmişik. Mən şeyyəm, siz sünnisiz... Evinizdəki Qurandan, Səhih-Buxari və digər kitablardan bildim ki, imanlı insanlarsız. Əvvəla, evinizdən icazəsiz istifadə etdiyimiz üçün sizdən üzr istəyirəm və ümidvaram üzrümü qəbul edəcəksiz. İkincisi, evinizə dəymiş hər bir ziyanı ödəməyə hazırıq... Düşünürük ki, biz sizə borcluyuq, çünki icazəsiz evinizdə qalmışıq. Bu mənim İrandakı telefon nömrəmdir. Ümidvaram əlaqə saxlayacaqsız. Mən istədiyiniz hər bir işi görməyə hazıram".

İmam Xamenei 08/01/20 tarixində buyururdu: "Şəhid Süleymani şəriət hökmlərinə qarşı çox həssas idi. Bəzi

adamlar müharibədə ilahi hökmləri unudurlar, deyirlər ki, yeri deyil. O isə həmişə ehtiyatlı idi ki, heç kimə zülm olunmasın".

Şəhidin döyüş yoldaşlarından olmuş və əsirlikdən qayıtmış Məhəmmədrza Həsəni Sədi deyir: "Hacı Qasim döyüşlərin ən qızgın çağında da şəriət hökmlərinə əməl edirdi".¹

Süleymani öz vəzifələrinə və şəriət hökmlərinə əməl etmək ardıncaydı, din və Quran göstərişlərinə, iki inqilab imamının siyasətlərinə əməl etməyə çalışırdı.

Ayətullah Cavadi Amuli Süleymaninin şəhadətindən sonra deyirdi: "Bizim hamımız bu əziz qardaşımız mərhum Şəhid Hacı Qasim Süleymaninin mübarizəsinə və şəhadətinə borcluyuq... O, bir ömür Qurana xidmət etmiş, bizim heysiyyətimizi, təhlükəsizliyimizi, namusumuzu, şərəfimizi, dinimizi, quruluşumuzu qorumuşdur. O, imamın və rəhbərin sözlərini yaşatmışdır... İlahi, Özün şahidsən ki, bu əzizimiz Sənin yolunda çalışırdı".

Bu şəhidin məktəbində şəriət vəzifəsinə əməl etmək mühüm yer tutur; eynilə mürşidi İmam Xomeyninin məktəbində olduğu kimi.

¹ Dostlar jurnalı, say: 171, səh. 52.

8

Rasionallıq

Rasionallıq İslam təlimlərinə uyğun məfhumlardan biridir. İslam hədislərində ağılla şəriətin bir-birinə uyğun olduğu bildirilmişdir.

İmam Xomeyni öz məktəbini əsl İslam əsasında formalaşdırmışdır. Onun məktəbində rasionallıqdan söz açılmışdırsa, bu xüsusiyyətin əsl Məhəmməd (s) İslamında olduğuna görədir.

İmam Xomeyni hələ 1978-ci ildə buyurmuşdu: "İslam dininin insan üçün təbiətdən metafizikaya qədər nəzəriyyəsi, proqramı vardır. İslam dini insanı universal

yetişdirmək istəyir. Təbiət xisləti olduğuna görə ona təbii inkişaf verir, bərzəx xüsusiyyəti olduğuna görə bərzəx inkişafı, ruh cəhəti olduğuna görə ruhi inkişaf, əqli cəhəti olduğuna görə əqli inkişaf".

Dahi İmam 1984-cü ildə oğlu Hacı Seyid Əhməd Xomeyniyə irfani məktubunda yazırdı: "Əqli addım o zaman ruhi və iman addımına çevrilir ki, ağıldan qəlbə çatsın, qəlb əqli cəhətdən isbat olunana inansın".

İmam Xomeyni keçmiş SSRİ-nin prezidenti Qorbaçova məktubunda yazırdı: "İlahi dünyagörüşdə bilgi meyarı həm duyğu orqanları, həm də ağıldır. Əqli cəhətdən isbat olunan da elm sahəsinə daxildir".

İmam Xomeyni məktəbinin iki mühüm və əsas cəhəti mənəviyyat və rasionallıqdır.

İmam Xamenei 04/06/11 tarixində buyururdu: "İmamın məktəbində ağıl və düşüncəni işlətmək nəzərdə tutulmuşdur".

Xalq hakimiyyəti, işğalçı düşməyə qarşı barışmazlıq, düşmənlərə və imperialistlərə inanmamaq, xalqa özünəinam aşılamaq İmam Xomeyninin həyatverici məktəbinin rasionallıq nümunələrindəndir. Bütün bu xüsusiyyətlər Şəhid Süleymani məktəbində də mövcuddur.

Bu əziz şəhid 2010-cu ilin fevralında Qüds qüvvələrinin toplantısında deyirdi: "İraqın Yaponiya, Almaniya və Cənubi Koreya ilə əsaslı bir fərqi var. Amerikalıların İraqda qalmaları, hərbi bazalar qurmaları mümkün deyil. İraq heç vaxt Koreya, Yaponiya və Almaniya kimi olmayacaqdır. Bu fərq İslam

respublikasıyla, bu xalqla, onun mədəniyyəti ilə qonşuluqdan ibarətdir... Qədimdə eşidirdim ki, İmam Hüseynin ziyarətinə getmək istəyənlər bir qollarını verirmişlər. İndi öz gözlərimizlə görürük ki, bu yollarda partlayışların baş verdiyini hamı bilir, ancaq insanlar hər il daha izdihamla Kərbəlaya yola düşürlər. Əgər amerikalıların bir milliqram ağılları varsa, bu səhnələri görüb bilməlidirlər ki, İraq qalası yer deyil".

Süleymanın sözləri ağıl və düşüncənin məhsuludur. Düşmənlərə qarşı barışmazlıq onun sözlərində aydın görünür. İnsanlara ümid və özünəiman vermək də çıxışlarında xüsusi yer tutur.

Süleymani 2012-ci ildə Qüds qüvvələrinin toplantısında deyirdi: "Düşünürəm ki, Suriya hadisələrində Allah bizim inqilabımız üçün böyük bir xeyir nəzərdə tutmuşdur... Terrorçuların uğur qazanmaq ehtimalı yoxdur. Dəməşq məsələsi üzərində çox təbliğat apardılar, ancaq olmadı, gedib Hələbdə geniş təbliğata başladılar... Allahın köməyi ilə Hələbdə də müvəffəq olmadılar. İndi deyə bilərəm ki, Suriyanın 80 faizdən çoxuna Suriya dövləti nəzarət edir... Hamı qəbul edir ki, bu layihə iflasa uğramışdır... Əgər bundan iki qat artıq canlı qüvvə də gəlsə, iflasa uğrayacaq".

Bu söz Hacı Qasim Süleymanın ağıl və düşüncəsinin, siyasət və dəyərləndirməsinin nəticəsidir. Bu ağıl və siyasət onun əməllərində də özünü göstərirdi.

İmam Xamenei 08/01/20 tarixində buyururdu: "Şəhid Süleymani həm cəsarətli, həm də ağıllı idi. Təkcə cəsarətli

deyildi. Bəzilərinin cəsarəti var, amma onu işlətmək üçün lazımı ağıl və siyasətləri yoxdur. Bəziləri ağıl və siyasət adamıdırlar, ancaq hərəkət və əməl adamı deyillər, işə ürəkləri yoxdur. Bu əziz şəhidin ürəyi vardı, təhlükənin içinə qorxmadan girirdi. Yalnız bu illərin hadisələrini demirəm, müqəddəs müdafiə çağında Sarəllah diviziyasının komandiri olanda da belə idi. Həm də ağıllı idi, düşünürdü, araşdırırdı, işlərində məntiqi vardı. Bu cəsarət və ağıllılıq yalnız hərbi sahədə deyildi, siyasətdə də belə idi. Mən bunu siyasətçi dostlara dəfələrlə deyir, onun rəftarını, işlərini misal çəkirdim. O, siyasət sahəsində həm cəsarətli, həm də ağıllı, sözü təsirli, qanəedici idi".

Cənab Həmidrza Fərahani deyir: "Hacı Qasim diviziyanın Maddi təchizat bölməsinə tapşırırmışdı ki, təmas xəttinə bir neçə kilo ət göndərsinlər. Ət gələndə tapşırırdı ki, ocaq qalayıb bişirək. Kabab bişməyə başlayanda iyi hər tərəfi bürüdü. Hacı Qasim tapşırırmışdı ki, təmas xəttindəki döyüşçülərin ruh yüksəkliyini artırmaqdan ötrü isti və dadlı xərəklər bişirsinlər. Həmin gün xörəyimiz lüləkababla plov və sərin qazlı içkilər idi...

Hacı Qasim uşaqlara tapşırırmışdı ki, düşməne atəş açmasınlar, qazlı içkilərin qablarını qumbara kimi düşməni istehkamının arxasına atsınlar. Bizim mövqeyimizdən düşməni istehkamına doğru boş qutu yağışı yağmağa başladı. Qutular əl qumbarasını əvəz edir, ac-susuz düşməni əsgərlərinin mədəsində partlayış yaradırdı. Kabab ətri ilə boş içki qutuları düşmənin müdafiə mövqeyində zəlzələ effekti verdi. Bir neçə dəqiqə keçməmiş ilk iraqılı

əsgər təslim əlaməti olaraq, ağ maykasını qaldırdı və qaça-qaça bizim istehkamın arxasına keçdi. Uşaqlar onu Hacı Qasimin yanına apardılar. Hacı Qasim tapşırırdı ki, ona isti xörəklə sərin içki versinlər. Əsgər yeməyini bitirəndən sonra Hacı Qasim onu azad etdi. Əsgər əvvəlcə inanmırdı, getdiyi yerdə tez-tez dönüb arxasına baxırdı. Nəhayət, öz istehkamlarının arxasına keçdi. Bir neçə dəqiqədən sonra isə istehkamın arxasından təqətsiz halda yerdə sürünən bir ilana bənzəyən əsgər kolonu peyda oldu... Hacı Qasim iyirmi düşmən əsgərinin təslim olduğunu söyləyəndə tapşırırdı ki, təmas xəttinə bir neçə yüz pors isti kabab göndərsinlər... Hacı Qasim hətta bir güllə belə atmadan düşmən istehkamını ələ keçirdi".¹

Bu addım Hacı Qasim Süleymaninin ağıllılığından xəbər verir. Ağıl və düşüncəsi onu çox sevdırırdi. O bunu İmam Xomeyni məktəbindən öyrənmişdi. İmam ağıla xüsusi dəyər yetirirdi, insanın dəyərini ağılından istifadəsi qədər bilirdi. Çünki Allah-Taala insana ağıl verməklə ona hər şey vermişdi.

İmam Xomeyni düşünürdü ki, insanın dəyəri və insanlığı onu digər yaranmışlardan ayıran bu qiymətli sərvətə görədir.²

¹ “Hacı Qasim, salam”, səh. 251-253.

² Tələb və iradə, səh. 141-142.

9

Xalqın roluna səmimi inam

İran İslam Respublikasının banisi İmam Xomeyni xalqın hakimiyyətdə rolu üzərində daim təkid göstərir, xalqı İslam dövlətinin təməllərindən biri bilir, çıxışlarında hakimiyyətin xalqa arxalanması üzərində dayanırdı.

İmam Xamenei 04.06.04 tarixində İmam Xomeyninin vəfatının on beşinci ildönümü mərasimində buyururdu: "İmamın siyasi məktəbində xalqın iradəsi sözün əsl mənasında təyinedicidir. O, xalqın iradəsinə hörmət edir, dəyər verirdi. Digər tərəfdən, xalqın gücünə arxalanaraq

düşünürdü ki, onun polad iradəsi ilə bütün beynəlxalq təcavüzkarlar qarşısında duruş gətirmək mümkündür".

İmam Xomeyni düşünürdü ki, xalqın iştirakı və nəzarəti ilə bütün fəsadlara qarşı mübarizə aparıb İslam respublikası quruluşunu qorumaq olar.

İmam Xomeyni cəmiyyətin hər bir fərdini məsuliyyətli bilir, xalqın bütün işlərə, o cümlədən dövlət adamlarının və siyasi quruluşun əməllərinə ümumi nəzarətini lazım sayır, hətta idarə və təşkilatlarda da tənqid və təklifləri araşdırmağı tapşırır, ümumi nəzarətin olmamasını dini-demokratik quruluşun məhvinə səbəb hesab edirdi.

O, 1981-ci ildə Tehranın din alimləri və ruhaniləri ilə görüşdə buyurmuşdu: "Əgər xalq hökumətin, parlamentin və digər orqanların işinə nəzarət etməsə, kənara çəkilsə, fəsad yarana bilər... Əgər qarışmasaq və İslama zərər toxunsa, ilahi ədalət məhkəməsində hər birimiz sorğu-sual olunacağıq... Məgər "İslamdan mənə nə dəxli var?!" demək olar?! Onu qorumaq sənin borcundur!"

İmam Xomeyninin xalqın roluna baxışı belə idi. Əlbəttə, xalq da dini demokratiyanı formalaşdırmaqda həqiqətən, böyük rol oynadı. Belə ki, imam vəsiyyətnaməsində yazdı: "Cəsarətlə iddia edirəm ki, hazırkı İran xalqı Peyğəmbər dövründəki Hicaz əhalisindən, İmam Əlinin və İmam Hüseynin dövründəki Kufə və İraq əhalisindən yaxşıdır... Bu gün bu xalqın silahlı qüvvələrdən və Bəsidən tutmuş əsirətlərə, könüllülərə, ön və arxa cəbhədə çalışanlara qədər hansı fədakarlıqlar etdiyini, necə qəhrəmanlıqlar yaratdığını

görürük... Bunların hamısı onların Allah-Taalaya, İslama və əbədi həyata imanından, eşqindən irəli gəlir... Biz belə bir dövrdə, belə bir xalqla yaşadığımıza görə fəxr edirik".

Şəhid Süleymani məktəbində də xalqın roluna səmimi inam, İran xalqına və İslam ümmətinə sevgi parlayır. O, imamın şagirdi və ardıcılıydı, rəhbərinin yolunu davam etdirir, xalqına eşq bəsləyirdi.

Hacı Qasim Süleymani vəsiyyətnaməsində yazır: "Mənim əziz iranlı qardaş və bacılarım! Ey şərəfli və başıuca xalq! Mənim canım kimi minlərlə can sizə fəda olsun! Necə ki, siz yüz minlərlə canı İslama və İrana fəda etmisiniz".

O əziz şəhid və misilsiz arif habelə vəsiyyətnaməsində deyir: "Əziz Kirman əhalisinə bir məqamı xatırladacağam. Onlar sevimli insanlardır, səkkizillik müqəddəs müdafiə zamanı ən böyük fədakarlıqları göstərmiş, İslama çox dəyərli komandır və mücahidlər təqdim etmişlər. Mən həmişə onlardan xəcalətli qaldım..."

Əzizlərim!.. Mən sizi öz ata-anamdan, övladlarımdan, bacı və qardaşlarımdan çox sevirəm. Çünki onlardan çox sizinlə bir yerdə olmuşam. Üstəlik, mən onların, onlar da mənim ürəy parçam olsalar da, varlığını sizə və İran xalqına nəzir etdiyimi qəbul etmişlər".¹

Süleymani həmçinin 2016-cı ildə bir gəncin məktubuna cavabında yazırdı: "İmam Xomeyninin "canım qurban olsun" dediyi bir xalqı müdafiə postunda adi əsgər olmaq mənə şərəfdir".

¹ Fəkkə jurnalı, say: 202, səh. 34.

Məhkəmə orqanının sədri Höccətül-İslam Seyid İbrahim Rəisi 2020-ci ilin fevralında o böyük şəhidin qırxı mərasimində deyirdi: "Şəhid Süleymani xalqın fikrinə formal yanaşmırdı, həqiqətən, inanırdı. O, xalqa və bütün dünya məzlumlarına doğrudan da eşq bəsləyirdi. Bu eşq yalnız kirmanlıya, iranlıya, suriyalıya, iraqılıya və ya əfqanstanlıya məxsus deyildi".

Doktor Məhəmməd Türkmən deyir: "Hacı Qasim əkiz nəvələrini görməkdən ötrü xəstəxanaya gəlmişdi... Onun tibb bacıları ilə səmimi salamlaşması bir göz qırpmında hamısını başına topladı. Qərara gəldik ki, yadigar şəkil çəkdirək. Hacinın dəqiqliyi mənə çox qərribə gəldi. Şöbənin bütün tibb bacıları şəkil çəkdirmək üçün onun ətrafında dayandılar. Birdən hacı əli ilə zalın sonunu göstərdi. Xadimələrin biri döşəməni silirdi. Onu çağırır dedik ki, gəlin, yadigar şəklimizdə siz də olun".¹

Məhəmmədrza Fəllahzadə deyir: "Hələbdə əhalinin şəhərdən boşaldılmasına şəxsən kömək edirdi. Özünü maşınla camaatı daşıyırdı ki, digərləri daha çox çalışsınlar. Tez-tez tapşırırdı ki, camaatın qış geyimi, adyalı və rahat yorğan-döşəyi olsun. Su, yemək və dərman təminatı ilə də ciddi maraqlanırdı. Hələbdə, Əbu Kamalda və bütün Suriyada imkanlarının bir qismini əhalinin təhlükəsizliyinə, yerləşdirilməsinə, qidalanmasına və sağlamlığına həsr edirdi. Elə davranırdı ki, elə bil öz atası, qardaş-bacıları, övladlarıdır. İnsanların ehtiyacını aradan qaldırmaq üçün əlindən gələni edirdi".

¹ İslam Respublikası qəzetinin xüsusi buraxılışı, 09/02/20, səh. 4.

O, əlavə edir: "Bir gün Kirmandan qayıtmışdı. Çox yorğun idi. Dedi ki, elə bil, yolbasan maşının altından çıxmışam. Soruşdular ki, nə üçün? Dedi: "Çox müraciət edən vardı. Bu camaatın gözü bizim kimilərin köməyinə dikilib. Mən də bacardığım qədər kömək edirəm".¹

İnsanlara sevgisinə görə İranın bütün şəhər və vilayətlərinin, eləcə də İraq, Livan, Suriya, Yəmən, Pakistan, Əfqanıstan, Azərbaycan, Nigeriya, Rusiya, Türkiyə və Hindistan kimi ölkələrin xalqları dəfn və əza məclislərində ağlayır, ona matəm saxlayırdılar.

Sadiq Xərrazi deyir: "Şəhadətindən dörd gün öncə böyük bir alimin yanında idik. Süleymani o alimə dedi: "Gecə vaxtı Allahdan istədim ki, mənim ömrümdən beş il kəsib sizə versin". Həmin alim gülümsəyib dedi: "Yetmiş beş ildir Əhli-beyt məktəbi üçün kitab yazıram, araşdırıram. Müxtəlif risalə və əsərlər toplamışam, fiqh və təfsir mövzusunda 140-150 kitab və elmi yazı yazmışam, yüzlərlə şagird yetişdirmişəm. Bütün bunlar Qasim Süleymaninin Allah hüsurunda beş dəqiqəlik münacatına, onun Allaha və xalqa xidmətinə qurban olsun! Sənin beş dəqiqəndən ötrü bütün ömrümü verməyə razıyam!"²

İmam Xamenei 08/01/20 tarixində buyururdu: "Bu əziz şəhid hər dəfə yazılı və ya şifahi məruzə edəndə gördüyü işlərə görə onu həm ürəyimdə, həm də dilimdə alqışlayırdım. Ancaq bu gün ölkəyə və regiona etdiyi bu xidmətinə görə qarşısında təzim edirəm. Böyük bir iş

¹ "Hacı Qasim məktəbi" xüsusi buraxılışı, səh. 177.

² Yenə orada, səh. 82.

gördü, qiyamət qopardı. Onun mənəviyyatı şəhadətini belə dəyərli etdi. İranda, Kazimeyndə, Bağdadda, Nəcəfdə, Kərbəladada keçirilən vida mərasimləri... Bu tikə-tikə bədən nələr etdi!"

Böyük Rəhbər həmçinin həmin ilin 12 iyulunda buyururdu: "Xalq iranlıların milli qüdrət və cihad timsalı olan Şəhid Süleymanini uca tutmaqla göstərdi ki, imperializmə qarşı mübarizə və müqaviməti dəstəkləyir və öz milli qəhrəmanına ən üstün dəyərləri tanıyır".

General Hüseyn Nicat 15/02/20 tarixində deyirdi: "Hacı Qasim Süleymaninin müstəqillik və istismarçılarla mübarizə barədə düşünən hökumət və xalqlara məsləhətləri onun sevilməsinə səbəb oldu. Xalq Suriya, İraq və Yəməndə günahsız körpələrin öldürülməsini görmüşdü, İŞİD-dən və Amerikadan həmin körpələrin qisasını alan adamı sevmələri təbii idi".

Onun xalqa, xalqın da ona böyük sevgisi Süleymani məktəbinin bariz xüsusiyyətidir. Siz həmin eşqi 1979-cu ilin 1 fevralında İmam Xomeynini qarşılayanda, həmçinin 6 iyun 1989-cu ildə onun pak cəsədini dəfn edəndə də yaxşı görmüşdünüz.

Dəyərləri müdafiə

Dəyərlər etiqad sistemində və insanın əməllərində ən mühüm və əsaslı amil sayılır. İnsanın qəbul etdiyi dəyər onun üçün məqsədə çevrilir.

İmam Xomeyni məktəbində imperializmə qarşı mübarizə, inqilabçılıq, ədalətsevərlik, dəbdəbədən uzaq durmaq, dövlət məmurlarının sadə yaşaması, əxlaqi sekulyarizm və özbaşınalığın inkarı, dünya məzlumlarını müdafiə, düşməyə qarşı müqavimət, əxlaqi fəzilətlərin, birliyin, bərabərliyin, qardaşlığın təbliği, siyasi asılılığın inkarı, ayıqlıq, düşməni tanıma və təqva qəbul olunmuş

dəyərlərdəndir. Onları yaymalı, qorumaalıyıq. İmam Xomeyni dəyərlər məsələsinə Fəqihin rəhbərliyi mövzusunı açıqlayarkən aydınlıq gətirmişdir. Həmin baxış Şəhid Süleymani məktəbində də görünür.

İmam Xamenei 04/06/04 tarixində buyurdu: "Vilayəti-fəqih (Fəqihin rəhbərliyi) quruluşun idarə olunduğu, sağa-sola yayınmanın qarşısının alındığı mərkəzdir. Fəqihin rəhbərliyi məsələsində əsas olan budur".

O, eyni çıxışında buyurdu: "Quruluşun ali məqsədlərə doğru ümumi hərəkətini qorumaq, ona nəzarət etmək fəqih rəhbərliyinin ən mühüm, ən əsaslı roludur".

General-polkovnik Hacı Qasim Süleymani belə düşünürdü: "Kim inqilab prinsiplərinə sadıqdırsa, onun əlini öpürük. Hamımız birlikdə onun əlini öpürük. İnqilab prinsipləri rəhbərliyə diqqətdir, Fəqihin rəhbərliyi prinsipini qəbul etməkdir".¹

O, vəsiyyətnaməsində yazır: "İslam dünyasının həmişə rəhbərliyə ehtiyacı var; şəriət və fiqh nöqtəyi-nəzərindən məsum tərəfindən təyin olunan və məsuma birləşən rəhbərliyə. Yaxşı bilirsiniz ki, dünyanı silkələmiş və İslamı dirçəltmiş ən pak din alimimiz, yəni böyük və pak Xomeynimiz fəqih rəhbərliyini ümmətin yeganə xilas nüsxəsi adlandırmışdır. Ey ona şiə kimi dini baxımdan, ya da sünni kimi əqli baxımdan inananlar! Hər bir ixtilafdan uzaq halda, İslamın xilasını naminə vilayət çadırını tərk etməyin. Çadır peyğəmbər çadırıdır. Dünyanın İslam

¹ Fəkkə jurnalı, say: 202, səh. 35.

Respublikasına qarşı düşmənlikdə əsas planı bu çadırı yandırmaq, uçurmaqdır. Onun ətrafında olun. And olsun Allaha! And olsun Allaha! And olsun Allaha! Bu çadır xəsarət alsın, Allahın müqəddəs evi, Allah rəsulunun evi olan Mədinə, Nəcəf, Kərbəla, Kazimeyn, Samərra və Məşhəd qalmaz, Quran xəsarət alar".

Süleymani vəsiyyətnaməsinin davamında belə qeyd edir: "Mənim əziz iranlı qardaş və bacılarımla... Prinsiplərinizi qoruyun. Prinsiplər fəqih rəhbərdir, xüsusən bu dahi məzlum, dində, fiqhə, irfanda və mərifətdə öncül şəxsdir. Əziz Xameneini canınızın əzizi bilin, hörmətini müqəddəslərin hörməti sayın".

O, Kirman əhalisinə müraciətlə deyir: "Kirmanın sonadək vilayətə sadıq qalmasını istəyirəm. Bu vilayət Əli ibn Əbu-Talibin vilayəti, bu çadır Fatimə Hüseyninin çadırıdır. Onun başına dolanın".

Dövlət məmurlarına isə belə müraciət edir: "Bir olmaq istəyirsinizsə, birliyin şərti prinsiplər üzərində açıq konsensusa gəlməkdir. Prinsiplər bir neçə əsas məsələdən ibarətdir. Birincisi vilayəti-fəqihə əməli etiqaddır; yəni onun nəsihətlərini eşidin, dini və elmi təbib kimi etdiyi tövsiyə və tapşırıqlarına ürəkdən əməl edin".

Bu əziz şəhid din alimlərinə və dəyərli müctəhidlərə isə belə vəsiyyət edir: "İslam respublikası, dəyərlər və vilayəti-fəqih İmam Xomeyninin irsləridir. Bunlar ciddi şəkildə dəstəklənməlidir. Mən həzrət Ayətullah Xameneini çox məzlum və yalqız görürəm. Onun sizin köməyinizə, dəstəyinizə ehtiyacı var. Siz böyük alimlər sözlərinizlə,

görüşlərinizlə, dəstəklərinizlə cəmiyyətə mesaj verməlisiniz".

Hacı Qasim Süleymani 2010-cu ildə Xanuq şəhidlərinin anım mərasimində deyirdi: "Mən heç bir partiya və cinahın üzvü deyiləm, İslama və inqilaba xidmət edənlərdən başqa heç bir tərəfə təmayülüm yoxdur... Şiə alimlərinin hamısını yaxından tanıyıram... And olsun Allaha! Allah şahiddir ki, bütün bu ruhanilərin birincisi Ayətullah Xameneidir".

O deyir: "Əgər bütün dünya alimləri bir tərəfdə, Böyük Rəhbər bir tərəfdə olsa, heç şübhəsiz, İmam Xameneinin tərəfinə gedərəm".¹

O deyirdi: "Bu gün nəyimiz varsa, inqilabdan və imamdandır. Biz bu ümumi başucalığını imamın xəttinə və onun Böyük Rəhbər tərəfindən davam etdirilməsinə borcluyuq. Bu rəhbərdən qiymətli bir sərvət yoxdur. Bu sərvət başqa heç bir sərvətlə müqayisəolunası deyil. Ölkədə Böyük Rəhbərin siyasətlərinin ziddinə bir söz deyilməməlidir. Əgər deyilsə və ona etiraz edilməsə, biz də günahına şərik olarıq".

Süleymani məktəbini bu baxış formalaşdırmışdır. Şəhid Süleymanın dəyərləri, fəqihin rəhbərliyini, konkret olaraq, İmam Xameneini müdafiə etməsi İmam Xomeyni məktəbindən, İslam respublikasının banisinin baxışından götürülmüşdür.

İmam Xomeyni 11/01/88 tarixində öz əzizi Xameneiyə məktubunda yazmışdı: "İslam və İslam əsaslarına bağlı

¹ Qardaş Qasim, səh. 28.

olan dostlar arasında nadir şəxslərdən olub günəş kimi işıq saçırınsınız".

Süleymani İmam Xameneiyə və fəqih rəhbərliyinə məhz İmam Xomeyninin bu baxışıyla baxır. İslam İnqilabının Böyük Rəhbəri də Süleymanın əzəmətinə, mənəvi məqamına və ayıqlığına görə ona məktubunda yazırdı: "Döyüş yerində olduğunuza görə necə narahat olduğum barədə bir söz demirəm, ancaq bilin ki, narahatam".

Süleymani həmin məktubun cavabında yazırdı: "Mənim dəyərsiz canım sizin narahatlığınıza dəyməz. Mənim canım sizin dəyərli canınıza min dəfə qurban olsun!"

Süleymanın ustası İmam Xomeyni belə düşünürdü: "Əgər bu iki xüsusiyyətə (ilahi qanun barədə elm və ədalətə) sahib olan layiqli bir şəxs ayağa qalxıb hökumət qursa, cəmiyyətin idarəsində Allah rəsulunun (s) vilayətinə yiyələnər və bütün insanların ona itaəti vacib olar".¹

Süleymani məktəbi İmam Xomeyni kimi dəyərləri və amalları müdafiəyə qalxır. Süleymani canını İmam Xomeyninin buyurduğu dəyərlərdən olan fəqih rəhbərliyinə və dövrünün fəqih rəhbərinə min dəfə qurban verməyə hazırdır.

¹ Fəqih Rəhbərin səlahiyyətləri, səh. 33.

İctimai ədalət

İctimai ədalət dedikdə məqsəd cəmiyyətdə sərvətin düzgün bölüşdürülməsidir.

İmam Xamenei 04/06/04 tarixində buyururdu: "İctimai ədalət Böyük İmamımızın siyasi məktəbinin ən əsas cəhətlərindəndir".

İctimai ədalət təbiətə hakim olan ədalətə dayanır, dinc birgəyaşayış onun əsasında həyata keçir.

İmam Xamenei 1995-ci ildə buyururdu: "İctimai ədalət sırf ictimai bir məsələ olub hakimiyyətə, siyasətə və cəmiyyətin idarəsinə aiddir".

Həmçinin buyururdu: "İctimai ədalət prinsipi, ədalətin icrası, xalqın bütün təbəqələrinin hüququnu nəzərə almaq və təbəqələrarası məsafəni aradan qaldırmaq İslam quruluşunun əsas prinsiplərindəndir".

Böyük Rəhbər 1988-ci ildə buyururdu: "İctimai ədalət odur ki, bütün təbəqələr İslam cəmiyyətinin bütün imkanlarından bəhrələnsinlər... Bu məsələ qanun, dəyərləndirmə, çıxış və yazılarda başda durmalı, ayrışdırmə, zülm və yoxsulluq aradan qaldırılmalıdır".

O həmçinin 04/06/99 tarixində buyururdu: "İctimai ədalət əsas devizlərdəndir, onu ikinci dərəcəli hesab etmək olmaz".

İmam Xomeyni məktəbini formalaşdıran və Süleymani məktəbinin xüsusiyyətlərindən olan bu baxış Qurandan və dini ədəbiyyatdan götürülmüşdür.

İmam Xamenei Quran ayələrindən istifadə edərək ictimai ədaləti dinlərin ayrılmaz hissəsi hesab edir. Çünki dinlərin məqsədi ədalətli sistem qurmaqdır. O, ictimai ədaləti İslam quruluşunun ən bariz amalı adlandırır İslam mətnlərində çox vurğulanmasını onun əhəmiyyəti ilə əlaqələndirir.

Allah-Taala Quran-kərimdə peyğəmbərləri göndərməsi barədə buyurur: "Biz peyğəmbərlərimizi açıq-aşkar dəlillərlə göndərdik. Biz onlarla birlikdə kitab və ədalət tərəzisi (şəriət) nazil etdik ki, cəmiyyətdə ədalət bərqərar olsun". Yəni ilahi peyğəmbərləri göndərməkdə məqsəd ədalətə, ədalətli yaşayışa nail olmaqdır.

İmam Xomeyni 1981-ci ildə buyurmuşdu: "Allah-Taala buyurur ki, insanlar ədalətlə yaşasınlar deyə peyğəmbərlər göndərdik, onlara dəlillər, nişanələr verdik. Məqsəd budur ki, insanlar arasında ictimai ədalət olsun, zülm aradan qalxsın, haqsızlığa son qoyulsun, zəiflərə qayğı göstərsin".

Süleymani 2018-ci ildə Bəsic həftəsində deyirdi: "Dinlə bağlı Qüds qüvvələrinin üzərinə düşən vəzifə Böyük İslam peyğəmbərinin və ondan sonrakı böyük övliyaların missiyasını davam etdirmək, zülmə, İslam düşmənlərinə qarşı mübarizə aparmaq, İslamı qorumaq, yaymaq, İslam mədəniyyətini təbliğ etmək, müsəlmanlara özlərini müdafiə imkanı yaratmaq, məzlumları müdafiə və istismarçıları məğlub etməkdir".

O, eynilə bu yolla getdi. Süleymanın İraq, Suriya, Livan, Yəmən və Əfqanıstan xalqlarını ABŞ, İsrail və İŞİD-dən ibarət işğalçı və terrorçulardan xilas etmək, Suriya və İraqda sülh və əmin-amanlıq yaratmaq, zülmkarlığa son qoymaq istiqamətində fəaliyyətləri və ictimai ədalətin icrası üçün göstərdiyi səylər heç vaxt dünya müsəlmanlarının yadından çıxmayacaq.

General-mayor Əsgər Səburi deyir: "Şəhid Süleymani üçün şiə-sünni fərqi yox idi. Müsəlmanların canı onun üçün dəyərli idi. O, inqilab rəhbərindən öyrənmişdi ki, müqavimət cəbhəsini və məzlumları müdafiə etmək üçün müsəlmanlar arasında fərq qoymamalıdır".¹

¹ Fəkkə jurnalı, say: 202, səh. 71.

Süleymanın baxışında ictimai ədalət, xalqa diqqət, xalqın problemlərini həll etmək və vəzifəsini yerinə yetirmək böyük əhəmiyyət kəsb edirdi.

General-mayor Mehdi İranməniş deyir: "İnsanların məktublarıyla ciddi maraqlanıb deyirdi: "Mənə məktub yazan adam cavabını gözləyir. Gərək cavab verim".

Süleymani xalqın və müsəlmanların razılığını istəyirdi. O, dünyada ictimai ədalətin bərqərar edilməsini və zülmə son qoyulmasını istəyir, regionda və digər yerlərdə hər bir məzluma dəstək verməyə çalışırdı. O, 2018-ci ilin yayında Həmədanda Ramazan əməliyyatının ildönümü tədbirində çıxış edərək deyirdi: "Bütün hökumətlər xidmətçidirlər. Hər bir hökumət ölkəni bir qədər irəli aparmışdır. Ancaq hökumətlər bəzi məsələlərə diqqət yetirsələr, böyük təsirləri olar. Bəlkə də idarəçilikdə möcüzə göstərməyə bilirik, ancaq ümumi razılıqda, ədalətdə, qardaşlıqda və həmrəylikdə göstərə bilirik".¹

Şəhid Süleymani bu baxışı əsl Məhəmməd İslamından, İmam Xomeyni və İmam Xamenei məktəblərindən öyrənmişdi.

O, 2018-ci ildə Kirmanın Şəhid Bahünər adına universitetində deyirdi: "Rəhbərin baxışında əsl İslamın mühüm parametrləri zümlə barışmazlıq, ədalətsevərlik, məzлумları müdafiə, cəmiyyətə ümid bəxş etmək, qorxu və cəhaləti yox etməkdir".

Onun özü eynilə həmin çərçivədə, həmin rels üzərində getdi, həyatı zülmə qarşı mübarizə, məzлумu müdafiə və

¹ Şərq qəzeti, 28 iyul, 2018.

ictimai ədalət uğrunda işlərlə keçdi. O, əməlləri ilə xalqa ümid verir, cəmiyyətin razılığını artırır, həmrəylik öyrədirdi.

Süleymani məktəbi ictimai ədalət xüsusiyyəti ilə bütün dünyaya göstərdi ki, materialist ideologiyalar və sosial-demokratiya nəzəriyyələri varlı və yoxsul arasında məsafəni aradan qaldıra, problemləri həll edə, insanların maddi və mənəvi nemətlərdən bəhrələnməsini təmin edə bilmir. O, ədalət yoluyla gedərək müsəlmanlara və qeyri-müsəlmanlara göstərdi ki, bugünkü bəşəriyyətin yeganə xilas konsepsiyası əsl Məhəmməd (s) İslamındadır.

Süleymani məktəbinin ictimai ədalət xüsusiyyəti İmam Xomeyninin 1988-ci ildə dediyi əsl İslamdan götürülmüşdür: "Əziz və mübariz övladlarım! Düşünəcəyiniz yeganə iş əsl Məhəmməd (s) İslamının təməllərini gücləndirməkdir. Bu İslam, başında müstəmləkəçi Amerikanın durduğu qərbi və cinayətkar Sovetin dayandığı şərqə xar edəcək. Bu İslamın bayraqdarları dünyanın məzlum və yoxsulları, düşmənləri dinsizlər, kafirlər, kapitalistlər və pulpərəstlərdir".

İmam 03/04/89 tarixində Ayətullah Cənnətiyə müraciətində əsl Məhəmməd (s) İslamının çərçivəsini müəyyən etmişdi: "Əsl Məhəmməd (s) İslamının çərçivəsi qərb kapitalizminə və işğalçı şərq kommunizminə qarşı müqəddəs və inqilabi qəzəbdən ibarətdir..."

İctimai ədalət yalnız əsl Məhəmməd (s) İslamının yoluyla getməklə əldə oluna bilər. Süleymani bu yolla gedir, həqiqi ədalətə nail olmaq istəyirdi.

Hacı Qasim Süleymani İslam məktəbindən, əziz İslam peyğəmbəri həzrət Məhəmməd ibn Abdullahın (s) və İmam Xomeyninin məktəbindən dərs alaraq dünyada zülmün yox və ədalətin bərqərar edilməsini qarşısına məqsəd qoymuşdu, ictimai ədalət xüsusiyyəti ilə İmam Mehdi (ə) hakimiyyətinə zəmin yaradırdı.

İmam Xomeyni 1987-ci ildə buyururdu: "Həzrət Mehдинin (ə) dövründə vahid hökumət qurulacaq, bütün dünyada ictimai ədalət bərqərar olacaq". 1980-ci ildə isə buyururdu: "Həzrət Mehdi (ə) İslama və İslam peyğəmbərinə tabedir, ancaq bununla yanaşı, Peyğəmbərin gözünün işığıdır və onun buyurduqlarını icra edəcəkdir".

O həmçinin buyurmuşdu: "İmam Mehdi (ə) İslamın icraçı orqanıdır. Onun zamanında hər yerə ədalət yayılacaq".

Cazibə və dafiə

İnsan öz əqidəsi yolunda bəzi qrupları özünə cəzb edir, onlar tərəfindən sevilir, bəzi qrupları da özündən uzqlaşdırır; həm dost qazanır, həm düşmən.

İmam Xamenei 04/06/10 tarixində İmam Xomeyninin vəfatının ildönümündə buyururdu: "İmam xəttinin, İmam yolunun digər bir xüsusiyyəti də cazibə və dafiədir. Böyük insanların cazibə və dafiələri olduqca geniş olur. Hamı cəzb və dəf edir. Siz öz rəftarınızla birini özünüə yaxınlaşdırır, birini uzaqlaşdırır, incidirsiniz. Bu, cazibə və dafiədir. Böyük insanlar olduqca geniş bir təbəqəni cəzb

və dəf edirlər. İmamın cazibə və dafiəsi möhtəşəmdir. Bunda meyarı da məktəb idi, İslam idi. Onun heç kimlə şəxsi düşmənliliyi yox idi, şəxsi kinlərini ayaq altına qoyurdu. Ancaq məktəbə görə düşmənliliyi çox ciddi idi. 1962-ci ildə hərəkata başlayanda xalq arasındakı müxtəlif təbəqələrə, müxtəlif ideologiyalara, hər bir qrup və məzhəbdən olan insanlara qucaq açan imam inqilabın əvvəlində bəzi qrupları özündən uzaqlaşdırdı. Kommunistləri açıq şəkildə uzaqlaşdırdı. Onda bu iş bizim çoxumuza qərribə gəlirdi. Ancaq o, inqilabın əvvəllərində kommunistlərə qarşı açıq mövqeyini bildirdi, onları özündən ayırdı, Qərb mədəniyyətinə, Qərb quruluşlarına vurğun olanlar və liberallar qarşısında da qətiyyət göstərdi, onları da özündən ayırdı, heç nədən çəkinmədi. Halbuki onlarla da şəxsi düşmənliliyi yox idi... İmamın şəxsi davası yox idi, ancaq məktəb çərçivəsində çox qətiyyətlə cəzb və dəf edirdi. Bu, imamın həyatının və məktəbinin əsas xüsusiyyətidir".

Şəhid Süleymani məktəbi bu xüsusiyyətdə də İmam Xomeyni məktəbi ilə uyğundur. O, dəyərli İslam meyarları əsasında güclü cazibə və dafiəyə malik idi.

Şəhid Süleymanın cazibə və dafiə prinsiplərindən biri bəndəliklə yanaşı olan rasionallıq idi. Bu dəyərli şəhid İslamın əsas prinsiplərinə çox bağlı idi, onlardan bir addım da yayınmırdı. Onun sevgi və qəzəbi Allahdan ötrüydü, heç vaxt nəfsi istəklərinə uymur, dünya, vəzifə, güc əsasında cəzb və dəf etmirdi.

Rəşadətli Qasim Süleymaninin cazibə və dafie əsası əsl Məhəmməd (s) İslamı idi. O, İslam məktəbinə, İmam Xomeyni məktəbinə arxalanaraq təmiz niyyət və əməllə dünya müsəlmanlarının çoxunu cəzb etdi. O, əsas və prinsiplərə sadıqlıyınə görə özünə bəzi düşmənlər də yaratdı, İslam inqilabını və fəqih rəhbərliyini sonadək qorudu, sözünü dedi, İslam və inqilab dəyərlərini müdafiə etdi.

İmam Xamenei 08/01/20 tarixində buyururdu: "Şəhid Süleymani ölkənin daxili məsələlərində partiya və cinah adamı deyildi, ancaq olduqca inqilabçı idi. İnqilab və inqilabçılıq onun qırmızı xəttini təşkil edirdi. Bəziləri bunu kölgə altına salmağa çalışırlar. O, inqilabda ərimişdi, inqilaba çox sadıq idi, mərhum imamın işıqlı yolundan heç vaxt dönmədi".

Bu əziz şəhid 2016-cı ilin oktyabrında Məlayir şəhidlərinin anım mərasimində deyirdi: "Düşmənlə döyüş xəttində iki səs ucalmamalı, kimlərsə, "düşmən deyil, dostdur" deməməlidir. Xəvaric bu baxışın məhsulu idi. Əgər vəzifəli şəxslər yanlış ünvan versələr, cəmiyyətdə düşmənlə qarşı ikitirəlik yaratsalar, xəyanət etmişlər. Düşmənlə cinah vermək ən pis xəyanətdir. Düşmən barədə yanlış təsəvvür yaratmaq, cəmiyyətin düşmənlə qarşı həssaslığını aradan qaldırmaq və təfriqə salmaq xəyanətdir".

O, 2019-cu ildə Kirman vilayətinin şəhidlərinin anım tədbirində deyirdi: "BƏRCAM (Nüvə Sazişi üzrə Birgə Komissiya) düşmən üçün üçbucaq şəklindədir. Düşünürdü

ki, tədrisən digər iki bucağa da çatacaq. Hamıdan gec gəlib, birinci getmək istəyirdi. Regionda ikinci BƏRCAM üzərində ısrarlarının səbəbi budur ki, müsəlman İrandan İslam dünyasına can verən fəallığı, hərəkəti, İslam dünyasında coşmuş bu qanı qurutmaq istəyirlər. Məqsəd budur ki, ikinci BƏRCAM-da əsl İslam gücü yox olsun. Əgər gedib ikinci BƏRCAM-da da məğlub olsaq, bununla bitəcək? Xeyr, əsas BƏRCAM İranın daxilinə aiddir. Onlar üçüncü BƏRCAM-da mənbəyi qurutmaq istəyirlər. Mənbə İrandır".

Hacı Qasim Süleymani həmçinin Şəhid Şatirinin şəhadətinin ildönümündə deyirdi: "İrandakı millətçiliyin böyük hissəsi yalandır. Millətçiliyi islamçılıq qarşısında bayraq ediblər, vətəni sevmək, ölkə üçün can-başla çalışmaq mənasında millətçilik yoxdur. Elə olsaydı, biz müharibədə millətçiləri hamıdan öndə görərdik. Səkkizillik müharibədə, xarici düşmənin hücumunda millətçilərdən, azadlıq hərəkətindən və milli cəbhədən heç bir əsər-əlamət görmədik. Heç vaxt görmədik ki, ad yazdırsınlar, könüllü qüvvələrini toplayıb cəbhəyə bir batalyon və ya bölük göndərsinlər. Heç vaxt belə bir şey olmadı. Məqsədləri dinə, İslama qarşı yalançı millətçilik idi".¹

İnqilabçı ruhiyyəsi sözünü açıq şəkildə söyləməyə səbəb olurdu. Bəzilərini dəf etməli olsa da, çəkinmədən sözünü deyirdi.

¹ Mehr xəbər agentliyi, 8 fevral 2015.

Bu əziz şəhid məktəb hüduqları daxilində qətiyyətlə cəzb və dəf edirdi. Harada dəf etmək lazım idisə, meydana daydı; harada cəzb etməyə ehtiyac var idisə, yenə meydana daydı.

O deyirdi: "Mən və adamlarım", "mən və yoldaşlarım", "mən və müridlərim"... "Bu, hicabsızdır, o, hicablı"; "bu, solçudur, o, sağçı"; "bu, islahatçıdır, o, mühafizəkar"... Bəs kim qaldı?! Hicabı düzgün olmayan qız bizim, sizin qızınızdır, cəmiyyətimizin övladıdır. Hizbullahçı yalnız hizbullahçı ilə əlaqə qurmamalıdır, dindarlığı zəif olanla da münasibəti olmalıdır. Cəmiyyətimiz bizim ailəmizdir. Bunların hamısı bizim xalqımızdır. Bunlar bizim övladlarımızdır".¹

Yoxsullar fondunun sədri mühəndis Pərviz Fəttah deyir: "Hacı Qasimin ruhu olduqca yüksək, zehni geniş idi. O, ölkədən xaricdə elə adamlarla işləyirdi ki, İrandakı bəzi hizbullahçı qüvvələr əsla onlarla işləməzlər. Süleymanın ordusunun əhatəsi olduqca geniş idi, yalnız hizbullahçı qüvvələrdən və hərəm müdafiəçilərindən ibarət deyildi. Düzdür, əsasən, onlara etimad edirdi, ancaq qətiyyətlə deyə bilərəm ki, dünyada çoxlarını öz ordusuna cəlb edə bilmişdi".²

Şəhid Süleymanın qırxillik dostlarından və Müqəddəs məqbərələr qərargahının fəal müdirilərindən olan Əli Mühacirani deyir: "Bəzən əyilib fəhlələrin əlini öpürdü... Onları bir-bir qucaqlayıb əzizləyirdi".

¹ Məşriq xəbər agentliyi, 5 yanvar 2020.

² "Süleymani məktəbi" xüsusi buraxılışı, səh. 84.

Müqəddəs məqbərələr qərargahının sədri Məhəmməd Cəlal-məab deyir: "Xuzistana sel gələndə bir-bir camaatın evinə baş çəkdi. Bir kişi evindən çıxmaq istəmirdi. Təhlükəsizliyindən ötrü onu razı salmaq lazım idi. Süleymani gedib qocanın əlindən öpdü, dedi ki, bu gün öz təhlükəsizliyindən ötrü buradan get".

Onun şəhid ailələri ilə rəftarı da olduqca gözəl idi.

Məhəmmədrza Həsəni deyir: "Şəhid Süleymanıda telefon dəftərçəsi vardı, təxminən yüz əlli şəhid ailəsinin telefon nömrəsi yazılmışdı. Bəzi günlər onların bir neçəsinə zəng vururdu. Bəzi şəhid anaları ilə çox səmimi münasibəti vardı. Şəhid Əli Şəfiinin anasına qarşı da elə idi. Bəzən hətta Suriyadan ona zəng vururdu".

Şəhid Süleymanın sürücüsü Nəsrullah Cahənşahi müsahibəsində deyir: "Hacı iş adamıydı. Kirmana gedəndə azca vaxt tapan kimi şəhid ailələrinə baş çəkirdi. Tehranda olanda, Məşhədə gedəndə də boş vaxtını şəhid ailələrinə ayırırdı".

Bu səmimi münasibətlər və şəhid ailələrinə qayğı onları cəzb edirdi. Onlar Süleymanini çox sevirdilər.

Hərəm müdafiəçisi Şəhid Puya İzədinin həyat yoldaşı deyir: "Hacı Qasim şəhid ailələrinin təsəllisi idi. Əzizlərimiz şəhid olandan sonra onların ailələrini Hacı Qasim Süleymanın varlığı möhkəm, düzümlü saxlayırdı.

Şəhid Süleymanın çox səmimi dostlarından olan Hacı Məhəmməd Xaliqi deyir: "Hacı Qasim 2016-cı ildə bir şəhidin qızıgilə baş çəkdi. Şəhidin qızı görüşdən sonra

hacıya məktub yazıb bildirdi ki, sizin gəlişinizlə atamın şəhadətinin 35 illik qəm-kədəri ürəyimdən çıxdı".¹

Hərəm müdafiəçisi Şəhid Həmzə Kaziminin həyat yoldaşı deyir: "Hacı Qasim 2018-ci ildə İmam Əlinin (ə) mövlud günündə bizə gəldi. Qızım Leyla o qədər sevinirdi ki, yerə-göyə sığmırdı. Hacinın yanında oturdu, ata-qız kimi yavaşca söhbətləşməyə başladılar. Hacı Qasimin barmağında bir üzük vardı, şəhid dostlarından birinin yadigarıydı. Üzüyü barmağından çıxarıb Leylaya verdi və dedi: "Bu üzüyü səndən layiq birini tanımıram. Mənə yadigar qalmış bu üzüyü sənə verirəm... Qızım Hacı Qasimin şəhid olduğunu eşidəndə şok keçirdi. O gündən onu çətinliklə sakitləşdirirəm. Elə bilir ki, atası yenə şəhid olub. Atasının şəhid olduğu günlərdəki kimidir".

Şəhid generalımızın əsl cazibəsini şəhid övladlarının dilindən eşitmək lazımdır. Sarəllah diviziyasının komandirlərindən olmuş Şəhid Hacı Mehdi Məğfurinin qızı Fatimə deyir: "Qızım Zeynəb xəstələnmişdi, əməliyyata ehtiyacı vardı. Onu xəstəxanaya apardıq. Hacı Qasim cənab Pur-Cəfəri ilə xəstəxanaya gəldi. İş başından aşısa da, Zeynəbin əməliyyatı bitənə, hətta narkozdan ayılana qədər gözlədi. Bizimlə çox səmimi idi. Dəfələrlə bizə gəlmişdi, biz onlara getmişdik. Mənə bir ata kimi idi. Şəhadəti ürəyimi yandırdı. Bir neçə ay ötsə də, hələ də göz yaşlarım dayanmır".

¹ Yenə orada, səh. 73.

Şəhid ruhani Şeyx Məhəmməd Şüayinin qızı Fatimə deyir: "Süleymanın gedişi qəlbimizə od vurdu. Qardaşım Hüseyin sakitləşmir".

Ordu şəhidlərindən olan Şəhid Nəməkinin qızı Səba deyir: "Hacı Qasimin şəhadəti ilə şəhid övladları bir daha matəmə qərq oldular".

Süleymanın bu cazibə və eşqinin sirrini onun Sarəllah diviziyası barədə yazısında da görmək olar. O yazır: "Sarəllah yalnız hərbi birləşmə deyildi, cəmiyyətdən böyük, elm hövzələrindən geniş bir hərbi yer, gənclərdə və xalqda böyük dəyişiklik yaradan düşüncə məktəbi idi. Sarəllah elə aşiqanə görüş yeri idi ki, insanlar Allah evinin deyil, Allahın Öz dərğahında baş əyir, ilahi vəzifələrini ən yaxşı şəkildə yerinə yetirərək əməli eşq təvafı edirdilər. Sarəllah yalnız başının kəsilməsinə razı olan deyil, hətta canını Allah yolunda vermək üçün yalvaran ismayıllarla dolu bir ev idi. Sarəllah o qədər cazibədar idi ki, görən ondan ayrılı bilmirdi. Bu eşq və fədakarlıq məktəbinin idarəçiləri pak qucaqlarda böyümüş və Allah tərəfindən nəsil-nəsil belə bir günçün saxlanmış gənclər idi; eşqi yalnız təcrübə edən yox, hətta özləri eşqin bünövrəsini qoyan aşıqlər".

Bu eşq məktəbinin birinci idarəçisi Şəhid Süleymanın özü idi. O, aşıqlıyın əsasını qoydu, eşqi elə gözəl təsvir etdi ki, yalnız şəhidlərin valideynləri, həyat yoldaşları və övladları deyil, yalnız İran deyil, bütün İslam ümməti və bütün müqavimət cəbhəsi onun şəhadətinə ağlayıb içdən yandı. O, bu cəhətdən də İmam Xomeyniyə bənzəyir.

13

Düşməni tanıma

İnsana həyatda lazım olan məsələlərdən biri də düşməni tanımaqdır. Düşmən insanın inkişafına, xoşbəxtliyinə maneədir, müxtəlif yollarla öz düşmənliyini göstərir. Bu baxımdan, düşmənlik üsullarını öyrənmək də əhəmiyyətlidir.

İmam Xamenei 04/06/99 tarixində Tehranın cümə namazında buyururdu: "İmam Xomeyni düşməni tanıyırdı, onun siyasi üsullarına, təbliğat yollarına bələd idi və onlara qarşı mübarizə aparırdı".

Həmçinin 1992-ci ildə buyururdu: "O müstəsna rəhbərin inkişafının və ilahi uğurlarının əsas səbəbi budur ki, düşməni tanıyırdı, ona zərrə qədər də inanmadan və qarşısında geri çəkilmədən var gücü ilə müqavimət göstərirdi".

İmam Xomeyni şahı, Səddamı, Amerikanı, İsraili, azğın qruplaşmaları, düşmənin hiylə və planlarını tanıyırdı, ağıllı və ayıq şəkildə onlara qarşı mübarizə aparırdı.

Süleymani də imam və vilayət məktəbini tanıyırdı, tağuta bələd idi. O, qəddar bəəscü düşməni, beynəlxalq imperializmi, işğalçı sionist rejimini, münafıqları, İŞİD-i, terrorçuları, Ali-Səudu, Ali-Xəlifəni tanıyırdı, şəhid olana qədər onlara qarşı mübarizə apardı.

Hacı Qasim Süleymani və Süleymani məktəbinin bariz səciyyəsi düşməni tanımasıdır. O, 2017-ci ildə İmam Xameneiyə məktubunda yazırdı: "İmam Əlinin dövründə baş qaldırıb müsəlmanları əsl Məhəmməd (s) İslamının şirinliyindən məhrum edən fitnələrə bənzər təhlükəli bir fitnə 6 il öncə sionizm və imperializm zəhəri ilə birləşib dağıdıcı tufana döndü, İslam dünyasına hücum çəkdi. Bu təhlükəli və zəhərli fitnə İslam dünyasında geniş müharibə alovu yaratmaq, müsəlmanları bir-birinin canına salmaq məqsədi ilə törədildi".

Bu sözlər Süleymanın yüksək ayıqlığını və düşməni dəqiq tanımasını göstərir.

Böyük Şəhid Hacı Qasim Süleymani düşməni, onun planlarını, İraq və Suriyadakı fitnələrin əsas icraçılarını tanıdığına görə rəhbərinə yazırdı: "Amerikanın ən yüksək

dövlət məmurunun etiraf etdiyi kimi, bütün bu cinayətlər Amerikaya bağlı lider və təşkilatlar tərəfindən planlaşdırılmış, icra olunmuşdur".

Bu əziz şəhid İrandakı 2009-cu il fitnələri haqda dəqiq bilgiyə malik olduğuna, dostu düşməndən ayırd etdiyinə görə 2010-cu ilin fevralında Qüds qüvvələrinin toplantısında deyirdi: "Dostu düşməndən ayırmaq üçün nə edirsiniz?.. Fitnə gecə kimi qaranlıqdır. Biz bir-birimizi silkləməliyik; itələməli deyilik... İki məsələyə - fəqihin rəhbərliyi və İslam respublikası quruluşuna dair mövqeyimizi bildirəndən sonra qaranlıqda dostu düşməndən ayıra bilərik. İnqilab düşmənləri heç şübhəsiz, bizə qoşulmayacaqlar. Biz inqilabçı ilə əks-inqilabçıları ayırmalıyıq".

Hacı Qasim Süleymani 2018-ci ilin Bəsic həftəsində deyirdi: "Mən sizə cənab Dəvvaninin "Kufə və onun ilk İslam əsrlərində rolu" kitabını oxumağı tövsiyə edirəm. Mən onu diqqətlə oxumuşam. Bu mövzuda digər kitablar da mütləq etmişəm. Nə üçün deyirəm ki, oxuyun? Çünki hər bir mühüm cərəyanda mühüm təhdidlər də yaranır. Əgər o təhdidlər aradan qaldırılmasa, diqqət və tamah mərkəzində olduğuna görə həmin mühüm və təsirli cərəyan ziyan görər. Müaviyənin İmam Əlidən qabaqkı xəlifələrlə işi yox idi; çünki onların onunla işləri yox idi. Bu gün bizim dünyadakı vəziyyətimiz də belədir. Amerika və sionizm rejiminin bir çox ölkələrlə işləri yoxdur, amma bizimlə vuruşurlar. Bu, eynilə İmam Əli və Müaviyə siyasətlərinin ziddiyyəti kimidir. Ədalətli imam fasiq bir

cərəyanın İslam dövlətinin bir hissəsinə hakimiyyətini qəbul edə bilməzdi".

Amerikanın və imperializmin Süleymani ilə düşmənliyinin səbəbi o dəyərli şəhidin düşməni tanıdığına, düşmənlə barışmadığına və Amerikaya qarşı mübarizə apardığına görədir.

Seyid Həsən Nəsrullah Şəhid Hacı Qasim Süleymaninin şəhadəti mərasimində deyirdi: "Amerikalılar regionda hara gedirdilərsə, Hacı Qasim Süleymanini qarşılarında görürdülər. Suriyada, İraqda, Livanda, Yəməndə, Əfqanıstanda – müqavimətə bağlı hər bir yerdə Qasim Süleymanini qarşılarında görürdülər. İsrail Qasim Süleymanini öz qarşısında ən təhlükəli adam bilirdi".

İmam Xamenei 08/01/20 tarixində buyururdu: "Əziz şəhidimiz Hacı Qasim Süleymani pulla, Amerikanın geniş təbliğat maşını ilə, diplomatik imkanlarıyla, dünya siyasətçilərinə, xüsusən də zəif ölkələrə təzyiqləri ilə hazırladıqları bütün planlar qarşısında möhkəm dayana, Qərbi Asiyadakı planları poza bildi".

Əziz şəhidimizin bu qüvvəsi onun düşməni tanımasından irəli gəlirdi.

Süleymani məktəbinin düşmən tanınması Şəhid Qasim Süleymaninin dəqiq və dərin baxışından, böyük ayıqlığından və yüksək dərkindən formalaşmışdı. Onun qüdrəti və düşmənlərin qəlbində yaranmış qorxusu da düşməni tanımasının nəticəsi idi.

Süleymani 2016-cı ilin dekabrında demişdi: "İran xalqı düşmənlərini tanımaqla və öz yoluna əminliklə həmişə şərəf və ləyaqət yoluyla gedir".

O bununla bildirir ki, düşməni tanıma şərəf və ləyaqətin açarıdır.

Höccətül-İslam Seyid İbrahim Rəisi də belə düşünür: "Düşməni tanıması və ixlası Süleymaninin bariz xüsusiyyətlərindən idi".

Höccətül-İslam Doktor Rəfi bu baxışla deyir: "Düşməni tanıması Süleymaninin mühüm səciyyətlərindən idi".¹

Banənin cümə imamı Mamusta Rəhman Xudayi deyir: "Düşməni tanıması və döyüşdə yaranmış imkanlardan istifadə etməsi İslam ordusunun bu qəhrəman komandirinin bariz xüsusiyyətlərindən idi".²

General Məhəmmədrza Fəllahzadə isə belə deyir: "Vilayət yolunun bu böyük əsgəri düşmənin planlarını yaxşı bilir, onun öz çirkin məqsədlərinə çatmasına imkan vermirdi".

Keşikçilər Korpusunun Baş Komandanı General-leytenant Hüseyn Səlamı General Qaaninin Qüds qüvvələrinin komandanı kimi təqdim etmə mərasimində deyirdi: "Bu gün düşmənlərin cismində və ruhunda gördüyümüz məyusluq Hacı Qasim tərəfindən əsası qoyulan yeni ənənənin nəticəsidir. O böyük komandir elə

¹ Şəbistan xəbər agentliyi, 31 yanvar 2020.

² İslam Respublikası xəbər agentliyi, 7 yanvar 2020.

bir iş gördü ki, düşmən xərc çəkir, amma faydasını İslam cəbhəsi görürdü. Süleymani düşməni çaş-baş qoyurdu".

Süleymani düşməni tanıyırdı, onun plan və hiylələrinə bələd idi, cəsarətli, möhkəm və kafirlərə qarşı sözün əsl mənasında sərt idi.

Bu baxımdan, düşməni tanıma Süleymani məktəbinin mühüm səciyyələrindən biridir. O əziz insan bunu İmam Xomeyni məktəbindən öyrənmişdi.

Qlobal baxış

Qlobal baxış lokal və regional baxışdan dəfələrlə dərinidir və bütün bəşəriyyətə aid olur.

İmam Xamenei 04/06/04 tarixində buyururdu: "İmam siyasi ideya və müraciətlərini bütün bəşəriyyətə ünvanlayırdı, yalnız İran xalqına yox... İmamın siyasi məktəbi bu xeyri, müstəqilliyi, qüdrəti və imanı bütün İslam ümmətinə və bütün bəşəriyyətə istəyir... Əlbəttə, imamın, özünə beynəlxalq missiya tanıyan digər şəxslərdən fərqi budur ki, siyasi məktəbi bir xalqı öz düşüncəsinə, yoluna top-tüfənglə yönəltmək istəmir".

İmam Xomeyni 1988-ci ildə, 598 sayılı qətnaməni qəbul edən zaman və qanlı Məkkə qırğınının ildönümündə uzun bir müraciətdə deyirdi: "Həcc ayinləri həyat ayinləridir. Müsəlmanlar irqi və etnik mənsubiyyətlərindən asılı olmayaraq, Məhəmməd (s) ümmətinə qovuşub birləşmək, əlbir olmaq üçün ibrahimçi olmalıdırlar. Həcc tövhid həyatını tənzimləyir, formalaşdırır".

Bu tövhid həyatı dünya istismarçılarının planlarını pozur və ilahi sistem formalaşdırır. Necə ki, Böyük İmam həmin müraciətində yazırdı: "Biz xarici siyasətimiz olaraq, dəfələrlə elan etmişik ki, dünyada İslamın nüfuzunu gücləndirmək və müstəmləkəçilərin istismarını azaltmaq istəyirik... Biz sionizmin, kapitalizmin və kommunist dünyadakı çürük köklərini qurutmaq istəyirik. Biz qərara gəlmişik ki, Böyük Allahın köməyi ilə bu üç təməl üzərindəki quruluşları məhv edək, imperialist dünyada Allah rəsulunun gətirdiyi İslam quruluşunu yayaq. Zəncirlənmiş xalqlar gec və ya tez buna şahid olacaqlar".

İmam Xomeyni davamında yazırdı: "Bu gün dünya əsl Məhəmməd İslamı mədəniyyətinə təşnədir. Müsəlmanlar böyük İslam təşkilatında ağ və qırmızı sarayların dəbdəbəsinə son qoyacaqlar".

Həmçinin yazırdı: "Biz düşüncə müharibəmiz üçün dünyada İslam əsgərlərinin böyük səfərbərliyinə başlamalıyıq".

Bu məsələ Süleymani məktəbində də özünü göstərir. O əziz komandır qlobal baxışla dünyada İslam əsgərlərinin böyük səfərbərliyini təşkil etdi.

İmam Xamenei 2017-ci ildə Süleymaninin İŞİD hakimiyyətinə son qoyulması barədə məktubuna cavabında yazırdı: "Böyük Allaha bütün vücudumla şükür edirəm ki, sizin və müxtəlif səviyyələrdəki saysız-hesabsız yoldaşlarınızın fədakar mübarizəsinə bərəkət verdi, dünya tağutları tərəfindən Suriya və İraqda əkilmiş məşum ağacı siz saleh bəndələrin əli ilə kökündən qopardı. Bu, yalnız zülmkar və üzüqara İŞİD qruplaşmasına yox, həm də bölgədə vətəndaş müharibəsi yaratmağı, anti-sionist müqaviməti məhv etməyi və müstəqil dövlətləri zəiflətməyi məqsəd seçmiş xəbis siyasətə ağır zərbə vurdu; indiki və öncəki ABŞ hökumətlərinə və onlara bağlı region rejimlərinə zərbə vurdu. Onlar bu qruplaşmanı yaradıb hər bir imkanla təmin etdilər ki, Qərbi Asiya bölgəsində mənfur istismarlarını davam etdirlərsinlər, işğalçı sionist rejimini oraya hakim etsinlər. Siz bu xərçəng vəzisini kəsməklə yalnız region ölkələrinə və İslam dünyasına deyil, bütün xalqlara, bütün bəşəriyyətə böyük xidmət göstərmiş oldunuz".

Bu böyük qələbə Şəhid Süleymaninin düşüncəsinə borclu idi. Bu düşüncə Hizbullahı gücləndirdi, Həşd-şəbini yaratdı, Fatimiyyun, Zeynəbiyyun, Heydəriyyun və İmam Hüseyn (ə) ordusu qurdu, Suriyanın vətən müdafiəsini rəvnəqləndirdi və onların daxilindən böyük qəhrəmanlıqlar yarandı.

İran Xarici İşlər Nazirinin keçmiş müşaviri Hüseyn Şeyxül-İslam deyir: "Hacı Qasimin önəmli işi bir ümum-İslam ordusu ilə İŞİD-i məhv etməsidir. O, İŞİD-i livanlı,

fələstinli, iraqılı, əfqanstanlı və digər müsəlmanların köməyi ilə sıradan çıxardı. Bu, Qasim Süleymaninin ən böyük işi sayılır".¹

İranın keçmiş Xarici İşlər Naziri Müttəki deyir: "Hacı Qasim İslam tarixində ilk dəfə hərəm müdafiəsini beynəlmiləl etdi. Biz bir də gördük ki, müxtəlif ölkələrdən Fatimiyyun, Zeynəbiyyun, Ələviyyun birləşmələri yaranıb, hərəsi bir Əhli-beyt bayrağını götürüb müqəddəs məkanları müdafiə edir, İraq cəbhəsində vuruşur".²

Seyid Həsən Nəsrullah deyir: "(İŞİD İraqda olanda) gecə saat 12-də mənim yanıma çatdı. Yadımdadır, dedi ki, günəş çıxana qədər sizdən 120 əməliyyat komandiri istəyirəm. Dedim ki, hacı, indi gecə saat 12-dir, mən 120 əməliyyat komandirini haradan gətirim? Dedi ki, başqa yolumuz yoxdur. Bizdən istədiyi yeganə iş bu idi, bunu da İraq üçün istəyirdi. Bir-bir qardaşlara zəng vurmağa başladıq və təxminən 60 döyüş komandiri təmin edə bildik. Bəziləri Suriya cəbhələrində idilər. Onlara dedik ki, gedin Dəməşq hava limanına. Bəzi qardaşlar da Livandaydılar, onları yuxudan oyadıb gətirdik. Hacı demişdi ki, onları özüm gəldiyim təyyarə ilə aparacam. Hacı Qasimin təyyarəsi səhər namazından sonra Hizbullahın təxminən 60 komandiri ilə birgə Dəməşqə uçdu".³

¹ "Süleymani məktəbi" xüsusi buraxılışı, səh. 117.

² Yenə orada, səh. 161.

³ "Hacı Qasim məktəbi" xüsusi buraxılışı, səh. 154.

Livan, Suriya, İraq, Əfqanıstan, Yəmən və Fələstinin bütün böyük qəhrəmanlıqları İslam dünyasının səfərbərliyinin nəticəsi idi. Hərəm müdafiəsi hərəkəti İslam əsgərlərinin bu böyük səfərbərliyinin bir qoludur. Şəhid Süleymani məktəbi bütün bu həqiqətlərin tərənnümüdür.

O dəyərli komandır 2018-ci ildə hərəm şəhidləri ailələrinin toplantısında deyirdi: "Hamınızda bir xüsusiyyət var. Bu xüsusiyyət inqilabın ruhunda, damarlarında yeni bir hərəkət yaratdı və hərəm müdafiəsi adlı bir mədəniyyətin təməlini qoydu. Mən Suriya böhranının əvvəllərində çox fikirləşdim ki, İslam dünyasından hərəmi müdafiə etməyə adam toplamaq üçün hansı adı seçməliyik... Gördüm ki, bu yeni cihada uyğun gələn ən gözəl ad "Hərəm müdafiəsi" adıdır".

Əziz Süleymani dövrün fəqih rəhbəri İmam Xameneinin başçılığı altında elə proqram hazırladı ki, Amerikanı və işğalçı sionist rejimini məğlub etdi, İslam dünyasının könüllü qüvvələrini düşmənin ən yaxınına qədər apardı.

İmam Xamenei hərəm şəhidlərinin hörmətli ailələrinin toplantısında buyururdu: "Bu gün İslam respublikası sionist rejimin sərhədləri yaxınlığında hərbi varlığı ilə fəxr edir; fərqi yoxdur, ya öz qüvvələrimiz, ya Hizbullah, ya müqavimət qüvvələri, ya da ƏMƏL döyüşçüləri... Bu, İslam və İslam respublikası üçün çox böyük uğurdur".¹

¹ Hərəm müdafiəçisi, səh. 31.

Hərəmi və İslamı müdafiə etmək üçün müxtəlif ölkələrdən - İrandan, İraqdan, Suriyadan, Livandan, Əfqanıstandan, Pakistandan səfərbər olunan canlı qüvvə İsrail sərhədinə qədər getmişdir.

İslam İnqilabının Böyük Rəhbəri hərəm şəhidləri ailələrinin toplantısında buyururdu: "Əgər hərəm müdafiəsi olmasaydı, bu xəbis düşmənlər Əhli-beyt məzarlarını təhqir, gücləri çatsaydı, hətta yerlə-yeksan edəcəkdilər. Ancaq bu gənclər qoymadılar. Bu mühüm hadisədə bizim gənclərimizin də iştirakı onlar üçün böyük üstünlüklərdən biridir".¹

Dahi Rəhbər həmçinin Fatimiyyun şəhidlərinin əziz ailələri ilə görüşdə buyururdu: "Əziz əfqanstanlı ata və analar gül kimi övladlarını Əhli-beyt hərəmlərinin müdafiəsinə göndərdilər. Müdafiə üçün döyüşə yollanan ilk qüvvələrdən biri Əfqanıstanın Həzarə tayfasına məxsus qardaşlarımız idi".²

Bütün bu döyüşü və təşkilatlar Süleymanın proqramı ilə səfərbər olundu. Bu iş beynəlxalq imperializmin Qərbi Asiya regionundakı bütün planlarını alt-üst etdi. İmam Xamenei 8 yanvar 2020-ci ildə bu barədə buyururdu: "Şəhid Süleymani bölgə xalqlarının köməyi ilə, yaxud belə deyək, bölgə xalqlarına etdiyi köməklərlə Amerikanın Qərbi Asiyadakı bütün qanunsuz planlarını zərərsizləşdirə bildi".

¹ Yenə orada, səh. 32-34.

² Yenə orada, səh. 36-37.

İslam Cihadı Təşkilatının Siyasi şöbəsinin üzvü Xalid əl-Bəts deyir: "Şəhid Hacı Qasim Süleymani Fələstin müqavimətinə müxtəlif sahələr əlavə etdi, Allah-Taalanın köməyi ilə Qəzzə zolağında müqaviməti genişləndirdi, inkişaf etdirdi, siyasi, hərbi, hətta elmi sahələrdə gücləndirməkdən ötrü onu hər bir şeylə təmin etdi. Hacı Qasim Fələstinin müqavimət ruhu, o və dəstəyi müqavimətin nəbzi idi. Hacı Qasim Fələstinin Səraya əl-Qüds, Qəssam briqadaları və digər müqavimət qrupları, hətta millətçi və qeyri-islami qruplar arasında fərq qoymur, hamıya kömək edirdi. Çünki hamımız sionist düşmənlə vuruşurduq. Hacı Qasim məşhur olduğu böyük səbri və geniş baxışıyla Qəzzə müqavimətini gücləndirib imkanlarını artırma bildi".¹

Həmas təşkilatının Tehran nümayəndəliyinin rəhbəri Xalid Qədumi deyir: "Hacı Qasim 2008-ci il müharibəsində cihad çağırışına ləbbeyk deyib Dəməşqə gəldi, Qəssam briqadası ilə Həmasın müştərək əməliyyat otağında Fələstin mücahidlərinin strategiyası ilə yaxından tanış oldu və israillilərin "Tökmə qurğusun əməliyyatı" adlandırdıqları Furqan müharibəsində inkarolunmaz müsbət təsirləri oldu".

Süleymanın bütün fikri-zikri İmam Xomeyninin və onun canişinin əmrlərini icra etmək, dünya məzlumlarını qorumaq, müqavimət cəbhəsini formalaşdırmaq, dünyada İslam əsgərlərinin böyük səfərbərliyinə nail olmaq və fələstinlilərə yardım etmək idi.

¹ "Süleymani məktəbi" xüsusi buraxılışı, səh. 165.

İmam Xamenei 8 yanvar 2020-ci ildə buyururdu: "Amerikalıların planı bu idi ki, Fələstin məsələsini unutdursunlar; fələstinliləri o qədər zəiflətsinlər ki, mübarizədən danışmağa belə cürət etməsinlər. Ancaq bu kişi (Şəhid Süleymani) fələstinlilərin əlini doldurdu. İndi Qəzzə zolağı kimi bir qarış yerdə sionizm rejimi qarşısında iddialı duruş gətirirlər, başlarına elə oyun açırlar ki, 48 saat ərzində atəşkəs təklif edirlər. Bunları Hacı Qasim Süleymani etdi... Amerikanın İraq, Suriya və Livandakı planları bu əziz şəhidin köməyi ilə zərərsizləşdirildi... İraqın müctəhidləri, mömin və cəsur gəncləri fitnələrə qarşı müqavimət göstərdilər, Hacı Qasim də fəal bir məsləhətçi kimi bu könüllü cəbhəyə yardım etdi, böyük bir dayaq kimi orada fəaliyyət göstərdi. Suriyada da belə oldu, Livanda da... Allahın köməyi ilə Hizbullah günbəgün gücləndi. Bu gün Livanın həm qolu, həm gözü Hizbullahdır. Bütün bunlarda əziz şəhidimizin böyük rolu olub".

İmam Xamenei 2020-ci ilin fevralında xalqın müxtəlif təbəqələri ilə görüşündə buyururdu: "Keçən il yazda Amerikanın düşüncə mərkəzlərində oturub sizin Hacı Qasim Süleymaniniz barədə geniş müzakirə apardılar. Bu barədə bir müddətdən sonra üstüörtülü bir məruzə yaydılar, biz də xəbərdar olduq. Onlar deyirdilər ki, Hacı Qasim Amerikanın maraqları qarşısında böyük maneədir".

Amerikalılar məhz buna görə 2020-ci ilin 3 yanvarında prezident Trampın birbaşa əmri ilə onu Bağdad hava limanında raketlə şəhid etdilər. Zəif və xar insanlar güclü

insanları raketlə vururlar. İmam Xamenei 17 yanvar 2020-ci ildə Tehranın cümə namazında buyururdu: "Bunlar terrorizmə qarşı ən tanınmış və ən güclü komandir olan Şəhid Süleymanini terrora məruz qoydular. O, regionda terrorizmə qarşı sözün əsl mənasında ən güclü komandir idi, belə də tanınırdı. Onun gördüyü işləri hansı başqa komandir görə bilərdi?! Amerika dövləti onu gizlicə, namərdcə terror etdi. Özləri də etiraf edirlər. Bu cinayət Amerikanın rüsvayçılığına səbəb oldu".

O, şəhadət aşiqi idi, arzusuna çatdı, ancaq qanı Süleymani məktəbini rəvnəqləndirdi və şübhəsiz, imperializmin çöküşünə zəmin yaradacaq. Süleymani məktəbinin ardıcılları Hacı Qasim Süleymaninin baxışından irəli gələn beynəlxalq baxışla global İslam səfərbərliyini rəvnəqləndirəcəklər, dünya İmam Xomeyninin kreativliyini, Xomeyni və Süleymani məktəblərinin əzəmətini bir daha görəcək.

Mürşid yeni bir məktəb yaratdı. Onun müridi və şagirdi də həmin məktəbin davamı olaraq, əbədi bir məktəbin əsasını qoydu, bütün dünyaya göstərdi ki, İmam Xomeyninin yolu, düşüncəsi və xətti heç zaman zəifləməyəcək.

Müqavimət

Müqavimət – duruş gətirmək, müdafiə etmək və çətinliklərə dözməkdir.

İmam Xamenei 1992-ci ildə buyururdu: "Bu mədrəsədə (Feyziyyədə) İmam Xomeyni kimi bir şəxsiyyət ortaya çıxıb dünyanı dəyişdirdi. Onun yaratdığı yenilik yalnız İranla məhdudlaşmır. Əlbəttə, İranda baş tutan məsələ möcüzəyə bənzəyir. O, bütün dünyada fırtına qopardı. Bunların hamısı müqavimət və dirənişə görədir".

O, 4 iyun 1996-cı ildə buyururdu: "İmamın hərəkəti İmam Hüseyn hərəkətinə çox bənzəyir... Hər iki hərəkətin aydın xüsusiyyətlərindən biri müqavimət məsələsidir. Bir gün İmam Xomeyniyə dedilər ki, bu hərəkəti davam etdirsəniz, Qum Elm Hövzəsini bağlayacaqlar. Bir gün dedilər ki, bu yolu davam etdirsəniz, bütün böyük alimləri və təqlid müctəhidlərini sizin əleyhinizə qaldıracaqlar. İmamə dəfələri dedilər ki, tökülən qanlara görə kim cavab verəcək? Bu zaman hamının ayaqları əsərdi, ancaq imam dayanmadı, yolundan dönmədi, irəlilədi. Çoxları

təzyiq səbəbindən yolda qaldı, imam isə qələbə çalanadək duruş gətirdi".

İmam Xamenei 4 iyun 1999-cu ildə buyururdu: "Heç bir ağır hadisə onu məğlub edə, diz çökməyə bilmədi. İmam onillik rəhbərliyi dövründə baş vermiş çoxlu acı və ağır hadisələrin hamısından böyük idi. Bu hadisələrin heç biri – nə müharibə, nə Amerikanın hücumu, nə çevriliş planları, nə çoxsaylı terrorlar, nə iqtisadi embarqolar, nə də düşmənlərin əl atdığı digər işlər bu böyük insanı ruhdan sala bildi. O, bütün bu hadisələrdən güclü və böyük idi".

Hacı Qasim Süleymani də mürşidi kimi təhdid və təzyiqlərdən qorxmadı, bütün meydanlarda duruş gətirdi, müqavimət göstərdi və çoxlu düşmənlərə qalib gəldi.

1982-ci ildə Ramazan əməliyyatında uğursuzluqdan sonra elə vəziyyət yarandı ki, korpusun Baş komandanı Möhsün Rzayi Kərbəla qərargahının komandirlərinin toplantısında elan etdi ki, işıqları söndürək, kim qalmaq istəmirsə, getsin. Həmin iclasda əhdi yeniləmək üçün çıxış edən ilk komandir Hacı Qasim Süleymani oldu.

İraq və Suriyada İŞİD-lə müharibə zamanı da səkkizillik müharibədə olduğu kimi müqavimət və mübarizə simvolu kimi tanındı.

İraqın Həşd-şəbi könüllü qüvvələrinin sözcüsü Əhməd Əsədi deyir: "Hacı Qasim Süleymani əksər əməliyyatlarda iştirak edirdi, onun tövsiyələri olmadan heç bir strateji qərar nəticəyə çatmırdı".

İraq Kürdüstan Regional Hökumətinin başçısı Məsud Barizani deyir: "İŞİD Ərbil darvazalarına çatmışdı.

Şəhərin tez bir zamanda işğal ediləcəyindən qorxurduq. Mən amerikalılarla, türklərlə danışdım, İngiltərə, Fransa, hətta Ərəbistanla əlaqə saxladım. Hamısı dedi ki, hələlik heç bir kömək edə bilməyəcəyik. Tez Hacı Qasimlə əlaqə saxlayıb vəziyyət haqda məlumat verdim. Hacı Qasim dedi: "Mən sabah səhər namazından sonra Ərbildəyəm". Ona dedim: "Sabah gecdir, indi gəl". Hacı dedi: "Məsud qardaş" bu gecə şəhəri saxla. Hacı Qasim səhər çağı Ərbil hava limanındaydı. Onu özüm qarşıladım. Xüsusi qüvvələrindən əlli nəfərlə gəlmişdi. Onlar tez döyüş yerinə gedib peşmərgə qüvvələrini idarə etdilər və bir neçə saat ərzində vəziyyət bizim xeyrimizə dəyişdi. Biz sonradan bir İŞİD komandirini əsir tutduq, ondan həmin gün nə üçün geri çəkildiklərini soruşanda dedi: "Ərbildəki adamlarımız xəbər verdilər ki, Qasim Süleymani oradadır. Döyüşçülərimizdə ruh düşkünlüyü yarandı, biz də geri çəkildik".

Cənubi Xorasan korpusunun komandiri Əli Qasimi deyir: "General-polkovnik Süleymanın əməliyyatlarda iştirakı bütün şəxsi heyətdə ruh yüksəkliyi yaradırdı, hamımız ürəklənirdik... Özü həmişə meydana daydı".¹

Şəhid Süleymanın müşaviri Həsən Pəlarək deyir: "1999-cu ildə Talibanın hücum etdiyinə və Əfqanıstanın tezliklə süqut edəcəyinə dair xəbər gələn kimi səhər saat 8-də Əfqanıstana yola düşdüm".²

¹ "Hacı Qasim məktəbi" xüsusi buraxılışı, səh. 59.

² Ettelaat qəzetinin xüsusi buraxılışı, 13 fevral 2020, səh. 49.

Livan Hizbullahının Baş katibi Seyid Həsən Nəsrullah deyir: "O, korpus komandiri idi, Tehrandə oturub digərlərini iş dalınca yollaya bilərdi. Sonra onlarla iclas keçirib sözlərini dinləyər, özü isə məsələ, hər altı aydan, bir ildən bir Livana, Suriyaya, İraqa və digər yerlərə gedərdi. Bəzi komandirlər belə edirlər. Ancaq Hacı Qasim məktəbi əməliyyat yerinə, əməl meydanına getmək deməkdir. 1998-ci ildə onu tanıyandan, onunla əlaqələrimiz başlayandan çox az olub ki, biz onun yanına gedək. Həmişə o gəlirdi. Burada bütün qardaşları görür, özü birbaşa döyüş yerinə gedir, döyüşçü və mücahidlərin sözlərini dinləyirdi".¹

O, əlavə edir: "Hacı Qasim həmişə ölümün ağzına girirdi, ön cəbhədəydi... 2006-cı ilin iyulunda, otuz üç günlük müharibədə Tehrandan Dəməşqə gəldi. Oradan bizimlə əlaqə saxlayıb dedi ki, Cənubi Zahiyyəyə sizin yanınıza gəlmək istəyirəm. Biz dedik ki, bu, mümkün deyil, bütün körpülər vurulub, yollar bağlanıb, İsrail qırıcıları hər bir hədəfi vururlar, vəziyyət çox ağırdır, Zahiyyəyə və Beyruta gəlmək mümkün deyil. O isə ısrarla dedi: "Maşın göndərməsəz, özüm yola düşüb gələcəm". Nəhayət, özünü bizə yetirdi və bütün müddəti yanımızda qaldı".²

¹ "Hacı Qasim məktəbi" xüsusi buraxılışı, səh. 152.

² Yenə orada, səh. 153.

Süleymani deyir: "Döyüşün sonuna qədər qayıtmadım, otuz üç gün bitənə qədər Livanda qaldım, ondan sonra İrana döndüm".¹

Doktor Nuri əl-Maliki deyir: "İraqın Baş naziri vəzifəsindən uzaqlaşandan sonra Dəyalinin yuxarısındakı döyüş bölgələrinə getdim. İŞİD-lə bizim döyüşçülərimizin arasında bir bölgəyə çatdıq. İraq ordusu ilə Həşd-şəbi qüvvələri birlikdə vuruşurdular. Vəziyyət təhlükəli idi. Mənə orada çox qalmağa icazə vermədilər, çünki daim atəşə tutulurdu. Bir də gördüm ki, Hacı Qasim məşindən endi. O, düşmən cəbhəsi tərəfdən, təmas xəttindən gəlirdi... O, qardaşların mənə təhlükəli olduğunu söylədikləri yerdən də öndəymiş".²

Səkkizillik müharibə dövründə də eyni ruhiyyədəydi. O zaman Sarəllah diviziyasının komandir müavini olmuş Mustafa Müəzzinzadə deyir: "Kərbəla-1 əməliyyatında kəşfiyyatçı uşaqların biri ilə birgə motosikletlə düşmən mövqelərinin içinə getdi, bölgənin təmizlənməsini gözləmədi. Halbuki iraclılar oraya səpələnmişdilər".³

Müvəhhid Əmiri deyir: "Kərbəla-5 əməliyyatında korpusun Quru Qoşunlarının qərargahındaydım. Bir gün dostların bir neçəsi ilə birgə növbəti əməliyyat yerini araşdırmaq üçün Bəsrənin şərqinə balıq kanalına getdim. Ora əməliyyat zonasının dimdiyi sayılırdı, düşmən qüvvələri ilə cəmi bir neçə metr məsafəmiz vardı. Mən

¹ Yenə orada, səh. 147.

² Yenə orada, səh. 213.

³ Ettelaat qəzetinin xüsusi buraxılışı, 13 fevral 2020, səh. 11.

Hacı Qasimi orada görüb soruşdum: "Burada nə edirsiniz?" Hacı Qasim dedi: "Məgər mənim digər uşaqlardan nə fərqim var ki, arxada qalım?!"¹

İranın İordaniyadakı keçmiş səfiri Mustafa Müslihzadə deyir: "Qasim Süleymanın ən mühüm xüsusiyyəti bu idi ki, qarşı tərəfdən qorxmurdu, bütün təhdidlərlə yanaşı işə başlayırdı. Əvvəlcə düşmənin irəliləməsini dayandırır, sonra onlara məğlubiyyətlər yaşadırdı".²

Süleymani 2019-cu ilin sentyabrında İslam İnqilabının Keşikçiləri Korpusunun komandirlərinin toplantısında deyirdi: "Korpus təhlükəyə atılır, ancaq ağlla, düşüncə ilə. Korpus təhlükəyə girməkdən qorxsa, daha korpus olmaz... Əgər korpus qorxsa, hamı qorxar. Korpusun təhlili, cəsarəti və müqaviməti hamıya təsir edir... Korpus sonu görünməyən ağır, qaranlıq, naməlum böhranlar içindən, güclü qorxu və vahimə içindən ən böyük imkanlar yaradır... O, müqəddəs müdafiədən, elə nurlu zirvədən "Müqəddəs hərəm müdafiəçisi" adlı başqa bir nur yaratdı və möhkəm dayandı... Korpus müqaviməti həm keyfiyyət, həm say baxımından gücləndirdi".

Hacı Qasim Süleymani deyirdi: "Bir dəfə rəhbər məni çağırırdı, işarə ilə yaxınlaşmağımı istədi. Yaxınlaşanda əlindəki kitabı açıb bir neçə şəhidin şəklini göstərdi: Şəhid Bakiri, Şəhid Baqiri və Şəhid Zeynəddin. Şəkillərin biri də mənimki idi. Mənə dedi ki, sizin şəklinizin digər şəkillərlə nə əlaqəsi var. Cavanlıq şəklim olduğuna görə dedim ki,

¹ Yenə orada, səh. 27.

² Təsnim xəbər agentliyi, 10 fevral, 2020.

biz həmyaşd idik. Ağa buyurdu: "Onlar vəzifələrini yerinə yetirib getdilər. Allahın məsləhəti bu idi ki, siz qalıb onların işlərindən də çətin olan işləri görəsiniz. Siz olmasanız, bu işləri kim görəcək?!"

Dəyərli Şəhid Hacı Qasim Süleymani korpus komandirlərinin toplantısında deyirdi: "Korpusun İmam Hüseynə (ə) çox bənzərliyi vardır. Korpus nurda yetişmişdi, özü də nur yetişdirdi. Dünən Şəhid Fəhmidəni yetişdirdi, bu gün ondan Şəhid Hücəci, Şəhid İsgəndəri və Şəhid Allahkərəm ərəsəyə gəldi. Onlar hərəm müdafiəsində şəhidlər sərvəri Hüseyn ibn Əliyə (ə) ən çox oxşayan insanlar idilər. Qolu kəsilənlərin, gözü çıxanların, parçalanmış başların korpusu... Cavad Allahkərəm, Şəhid Hücəci və Hüseyn İsgəndəri qürbətdə anasız-bacasız başlarını verdilər... Hücəcinin bədəninin yarısını çöllükdə başsız və yırtılmış halda topladıq... Ağa buyurmuşdu ki, korpus Kərbəla-5 əməliyyatında Aşurani təcrübə etdi... Balıq kanalının qərbi cəsədlə dolu idi. Gənclərin bədənləri bir-birinin üstünə düşmüşdü".

O, şəhid yoldaşlarına məktubunda yazırdı: "Əzizlərim! Mən dəfələrlə sizin can vermənizə baxmışam, yüzlərlə qətlgahınıza tamaşa etmişəm. Mən sizin boğazınızın kəsilmə xırıltısını qulaqlarımla eşitmişəm, tank tırılları altında qardaşlarınızın əzilməsini görmüşəm, cəllad qamçısı altında "Xomeyni! Xomeyni!" fəryadınızı eşitmişəm. Siz məzlum və mənəvi halda can vermisiz. Xuzistan və Kürdüstanda dabanlarınızın yarıqlarından hələ də qan axır. Mən hücum və əks-hücumlarda yüzlərlə

minalanmış sahədə kabab olmuş bədənlərinizin qoxusunu duymuşam. O bədənlər bomba çuxurlarında həmişəlik yox oldu. Qiyamətdə bütün ümidim son tanış baxışa və vida öpüşünədir. Ömrümün bu qış çağında onun istiliyini hələ də hiss edirəm. Mən sizin torpaqlarınızda bitmişəm, sizin qanınızla suvarılmışam, bütün xidmət tumurcuqlarımdan sizin qanınızın ətri gəlir. Qasim sızsınız Qasim deyil, sizinlə Qasim oldu. Mənim həyatım sızsınız ölümdür və sizinlə ölüm mənə ləzzətli həyatdır".

Onlar cəsarət, qeyrət, qorxmazlıq, müqavimət və şəhadətsevərliklə Qasimi Qasim etdilər. Süleymani o səhnələrin hamısını görüb ciddi qərara gəldi ki, duruş gətirsin və dostlarının qanının İslamın qələbəsidən ibarət nəticəsini tamamlasın.

Hacı Qasim Süleymani bu məktubu Sarəllah diviziyasının Sarəllah ətirli şəhidləri olan Xanəli, Məhəmməd, Mahmud, Mehdi, Hüseyn və Seyid Cavada yazmışdı.

Həmçinin diviziyasının əsirlikdən qayıtmış döyüşçüsü Əhməd Yusifzadəyə yazır: "Kirmanlı olmağımla fəxr edirəm; düşmən caynağında "Səddama ölüm" qışqırır İmam Səccad (ə) məktəbindən aldığı dərslərini yaxşı öyrəndiyini göstərən Şahsuvari, bədəninin qamçıdan parçalanmış ətləri ütülənən Əmir Şahpəsəndi, əsirlikdə əzəmət yaratmış Əhməd Yusifzadə, Zadxoş, Müstəqimi, Həsəni və digər gövhərlərə görə".

Onların hamısı son nəfəsinə qədər müqavimət göstərərək düşmən raketləri altında parça-parça olan Süleymanın

məktəbinin şagirdləri idilər. O, vəsiyyətnaməsində yazmışdı: "Məni Kırmanda Hüseyn Yusif-İlahinin məzarı yanında dəfn edin və qəbrim üstə belə yazın: "Əsgər Qasim Süleymani".

Artıq bütün dünya Hacı Qasim Süleymanini müqavimət şəhidi bilir, müqavimət və duruşu o əziz şəhidin məktəbinin xüsusiyyətlərindən sayır. Özü deyirdi ki, Allahın saleh bəndəsi olan Böyük Xomeyninin əsgəridir. İmamı əziz Xamenei də buyurur: "O, İslamın və İmam Xomeyni məktəbinin nümunəvi yetirmələrindən idi".

16

Kitab və mütalibə sevgisi

Kitab və mütalibə sevgisi insanın bariz üstünlüklərindən biridir.

İmam Xamenei 4 iyun 1999-cu ildə buyururdu: "Mənim araşdırdığım və xatırladığım qədərincə, dünya liderlərində mövcud olmuş üstün xüsusiyyətlərin əksəri İmam Xomeynidə cəm olmuşdu. O, həm ağıllı idi, həm uzaqgörən; həm ehtiyatlı idi, həm düşməni tanıyan; həm dostu güvənirdi, həm də düşməne qətiyyətli cavab verirdi. Belə həssas bir vəzifədə Allahı və vicdanını razı salmaq

üçün lazım olan bütün xüsusiyyətlər bu kişidə toplanmışdı".

Rəhbər düşünürdü ki, İmam Xomeyni fiqh və üsul elmlərində yenilik adamıydı. Onun Qumdakı dərsi birinci fəlsəfə dərsi olmuşdur. O, həm də əxlaq müəllimi idi. İmam Xomeyni Fəqihin rəhbərliyi nəzəriyyəsinə bugünkü dünyanın, mövcud ideologiyaların yeni və tükənməz üfüqlərinə baxışla qələmə almış, əsaslandırmışdı. O, mütalibə və qələm əhli idi.

İmam Xamenei buyurur: "İslam inqilabının memarı keçmiş hərəkatların tarixini diqqətlə oxuyub araşdırmışdı, inqilabı qorumaq üçün bu təcrübələrdən istifadə edirdi".

Məcid Zamanpur "İmam Xomeyninin kitab və mütalibə macəraları" kitabında yazır: "Ağanın dostları deyirlər: "Dəfələrlə olub ki, səhərdən günortaya qədər otaqda onun yanında oturmuşuq. O isə bir söz belə söyləmədən kitab oxuyub". Mütalibəni sevirdi. O qədər mütalibə edirdi ki, gözləri yorulurdu. Bəzən altı saat dayanmadan oxuyurdu".

Höccətül-İslam Seyid Mahmud Duayi 2008-ci ildə demişdi: "İmam mütalibə adamı idi, kitab oxumağı çox sevirdi".

İmam Xomeyni 1988-ci ildə yazmışdı: "Elm və məlumat dolu həyat o qədər şirin, kitab və qələmlə ünsiyyət o qədər xatirəli və qalıcıdır ki, bütün acı və uğursuzluqları yaddan çıxarır".

Şəhid Süleymani məktəbində də kitab oxumaq mühüm qaydalardan sayılır. Onun özü mütalibəçi idi və mütalibəyə həvəsləndirirdi. O, tarixi, əxlaqi, dini və təfsir kitablarını,

müharibənin şifahi tarixi barədə yazılmış əsərləri daim oxuyur, öz qeydləri ilə onları təbliğ edir, mütaliəsinə həvəsləndirirdi.

“Radio”, “409-cu batalyon”, “Mən sağam”, “Ay batanda” kitablarına, Kirman, Sistan və Bəlucistan və Hürmuzqan vilayətlərinin şəhidlərinin anım konfransının kitablarına qeydləri Süleymaninin kitab və mütaliə sevgisinə nümunələrdir.

Şəhid Süleymani Şəhid Hacı Əli Məhəmmədipurun həyatı barədə yazılmış kitabın müəllifi Məhəmmədrza Bayramiyə məktubunda yazırdı: "Mən barəsində yazdığınız bu şəhidi illər öncədən tanıyıram. Biz bir yerdə böyümüşük, birlikdə müharibəyə getmişik, birlikdə vuruşmuşuq, əməliyyatlarda iştirak etmişik... Mən səhərəcən oturub sizin kitabınızı oxuyub ağlamışam. Sizin əllərinizdən öpürəm. Ancaq bizim şəhidlərimiz yetərinəcə böyükdürlər, onların barəsində mübaligə etmək lazım deyil".

İslam Təbliğatı Komitəsinin İncəsənət şöbəsinin keçmiş sədri Möhsün Mömini deyir: "Süleymani şəhidlər barədə kitab yazmağın əhəmiyyətini 24-25 il öncə başa düşüb şəhid dostları üçün kitab yazılmasına çalışırdı... Hacı Qasim Əli Xoşləfzin xatirələrini oxumuşdu. Deyirdi ki, bu kitabı Bağdaddan Kürdüstanə gedəndə oxumuşam. Yəni bizim komandirimiz belə şəraitdə də kitab oxuyurdu".

Süleymani deyirdi: "Əl-Qarat" kitabını mütləq oxuyun. Onu oxusaq, Əli ibn Əbu Talib (ə) hökumətinin davamı olan bu hökumət barədə daha şüurlu şəkildə, fərd və qrup

maraqlarından uzaq halda fikir bildirər, onu müdafiə edərək".

O, 2018-ci ildə Bəsic həftəsində çıxış edərkən deyirdi: "Mən xahiş edirəm İmam Əlinin (ə) dördillik hakimiyyəti barədə yazılmış kitabları oxuyun... Çox yaxşı olar ki, bu kitabları oxuyaq, onun söz və tapşırıqlarıyla tanış olaq. Mən cənab Dəvvaninin yazdığı "Kufə və onun ilk İslam əsrlərində rolu" kitabını oxumağı tövsiyə edirəm. Qalın, amma mühüm kitabdır. Müəllifin atası mərhum Əli Dəvvani də mühüm tarixçi olub, ona çox gözəl müqəddimə yazıb. Mən bu kitabı diqqətlə oxumuşam. Bu mövzuda başqa kitablar da mütaliə etmişəm..."

Süleymani həməçinin 2014-cü ilin Müqəddəs müdafiə həftəsində çıxışında deyirdi: "Mən müharibəni yaşamış və yaşamamış adamların hamısına müqəddəs müdafiə barədə kitabları oxumağı tövsiyə edirəm. Bəlkə də ən güclü tərbiyə amilləri bu kitablardadır. Görürsünüz ki, Böyük Rəhbər ən çox müqəddəs müdafiə kitablarını tərifləyir və tövsiyə edir. Bəlkə bu barədə çap olunmuş az kitab var ki, o oxumasın, barəsində qeyd yazmasın. Çünki bu kitablarda çox təsirli amillər vardır".

İmam Xamenei 29 oktyabr 1999-cu ildə buyururdu: "Vaxtım çox olmasa da, müqəddəs müdafiə barədə yazılmış kitabların bir çoxunu oxuyuram. Özüm üçün də faydalıdır. Bu kitabları oxuyun, dəyərli gənclərin həyatını öyrənin".

O, 13 dekabr 2016-cı ildə buyururdu: "Mən müqəddəs müdafiə dövrünün şəhid və veteranları barədə yazılmış

kitabları oxumanızı tövsiyə edirəm. Həm şirin və maraqlı kitablardır, həm də sizi bir çox məsələlərlə tanış edəcəkdir".

Dahi Rəhbər 7 oktyabr 2013-cü ildə buyururdu: "İnqilab tarixinin, müqəddəs müdafiə tarixinin bu nailiyyətlərini öyrənin. Bunları çox uca tutmaq lazımdır. Xalq arasında da yayılmalıdır... Düzgün tarix bunlardır, bu kitablardır. Bunların gənclərə çatması üçün əlinizdən gələni edin".

Şəhid Hacı Qasim Süleymani İmam Xomeyni və İmam Xamenei kimi kitab təbliğatçısıdır, müqəddəs müdafiə kitablarını oxumağı tövsiyə edir.

O, "Radio" kitabına qeydində yazır: "Ağır və həyəcanlı əməliyyatdan belə dəyərli və çox təsirli xatirə bu qədər sadə şəkildə çatdırılmamalıdır. Radio mövzusunun özü bütün nəsillərə ən gözəl və maraqlı roman ola bilər. Müharibələrin əsir və dustaqlarının adətən, siqaret və unutdurucu narkotik maddələr axtardığı halda Ruhullah Xomeyninin mənəvi övladları onun düşüncələrini öyrənməyə, ruhlarının onun yolunda duruş gətirməsinə çalışırlar... Bu, bir inqilab liderinin çox ağır bir şəraitdə gənc və yeniyetmələr üzərində təsirini göstərir".

Həmçinin iyirmi üç yeniyetmə əsir barədə yazılmış kitab haqda yazırdı: "Əziz Əhməd, kitabını oxuyanda özümdən asılı olmadan gözlərim önündə əsirlik səhnəsi təcəssüm olundu, həzrət Zeynəbin əsirliyini xatırlayıb ağladım".

O əziz şəhid əsirlikdən qayıtmış Məsumə Abada məktubunda "Mən sağam" kitabı barədə yazırdı: "İnşallah, kitabını bütün dillərə tərcümə etdirəcəyəm ki, kənizi Məsumənin belə məsum olduğu halda Peyğəmbər qızı Zeynəbin necə olduğunu hamı bilsin".

Onun bu baxışı İmam Xameneinin baxışından irəli gəlirdi. Böyük Rəhbər 2013-cü ildə buyururdu: "Sizin kitablarınız tərcümə olunsa, çox oxucu toplayar. Beynəlxalq oxuculara çox əhəmiyyətli yanaşın. Siz müqəddəs müdafiəyə və ya əsirlərə aid şifahi xatirələri ingiliscəyə, ispancaya, yaxud bu tərəfdən, urdu dilinə tərcümə etsəniz, bilirsiniz dünyada nə baş verər?! Bir mədəniyyətin təbliği üçün bu qədər zəhmət çək, adam yetişdir, filan yerə göndər, gedib öhdəsindən gələlər, yaxud gəlməyələr... Ancaq siz bu işi kitab vasitəsilə görə, bütün dünyanı əhatə edə bilərsiniz. Necə ki digərləri bu işi görmüşlər... Çalışın, bunları digər ölkələrdə də yayın".

Süleymanın iki inqilab imamı kimi İranda və dünyada mütaliyəyə həvəsləndirməsi müqavimət cəbhəsinin bu beynəlxalq şəhidinin həyatında böyük əzəmətdən xəbər verir.

Süleymanın mütaliəsi bütün sahələri əhatə edirdi: tarixi, əxlaqi, fiqhi və təfsiri kitablardan roman və povestlərə qədər; Quran, Nəhcül-bəlağə, Səhifeyi-Səccadiyyə kitablarının tərcümə və təfsirlərindən qeydlər götürməkdən kolumbiyalı yazıçı Qabriel Qarsiya Markesin kitablarını oxumağa qədər.

Bu dəyərli şəhid 9 iyul 2019-cu ildə "Qırkıllıq inqilab" kitabına yazdığı qeyddə özünün dərin elmi və dini baxışını ortaya qoymuşdur: "Bu kitab İslamın dövlət idarəçiliyi bacarığının bir qismini göstərir. Əgər imkan versəydilər, bu dəyərli irs - fəqih rəhbərliyinin Quran hakimiyyəti tam həyata keçsəydi, o zaman Quranın və dinin möcüzəsini daha aydın görərdilər".

Süleymani məktəbində beşikdən qəbrədək elm öyrənmək mədəniyyəti praktik formada görünür. O, şəhadətindən üç-dörd gün öncə ofisindəki dostlarından birinə demişdi ki, Ayətullah Cavadi Amuli, Ayətullah Misbah Yəzdi, Ayətullah Məzahiri, Ayətullah Meşkini və Ağa Müctəba Tehraninin əxlaq dərslərinin kaset və disklərini əldə etsin.

O, əxlaq və irfan kitablarını olduqca çox mütaliə edirdi. Həmişə tövsiyə edirdi ki, İmam Xomeyninin "Qırx hədis" və "Namazın sirləri" kitablarını mütaliə edək. Dostlarına və şəhid övladlarına ən dəyərli hədiyyəsi kitab olurdu.

Fədakarlıq və şəhadətsevərlik

Bəzi adamların həyat fəlsəfəsinə dair daha gözəl, daha yüksək fikirləri var, mənəvi amalları uğrunda canlarını qurban verməyə hazır olurlar, məktəb və din yolunda şəhadətə can atırlar. Dünyəvi istəklərdən uzaq olan belə bir ruhiyyəyə şəhadətsevərlik deyilir.

İmam Xamenei 1999-cu ilin 1 oktyabrında Tehranın cümə namazında buyururdu: "Üç dəyərli xüsusiyyəti İmam Xomeyninin şəxsiyyətinə böyük təsir və cazibədarlıq bəxş etmişdi. Birinci xüsusiyyət ağıllı və bilikli olmaqdır... İkinci xüsusiyyət aydın baxışlı iman və

dindarlıqdır... Üçüncü xüsusiyyət cəsarətli və fədakar olmaqdır. O, haqqı söylədiyi, dünyanın isə batili dediyi yerdə bütün dünyaya qarşı vuruşmağa hazır idi... Mübarizəyə başlayanda tək idi, ancaq özünü tək hiss etmirdi, lazımı cəsarəti vardı. Vəcdanı, dini və heç bir şeyi nəzərə almayan, arxasında imperialist qüvvələrin dayandığı hakimiyyəti, silahlı qüvvələri, təhlükəsizlik qüvvələrini qarşısına alıb mübarizəyə başlamışın ilk şərti budur ki, insan canından keçməyə hazır olsun. O, canından keçmişdi, bütün təhlükələrə hazır idi. Onun üçün canın və heç bir şeyin əhəmiyyəti yox idi. Çoxları deyir ki, biz canımızdan keçməyə hazırıq, ancaq məqamı gələndə quru bir hörmətdən də keçmirlər. Puldan, ləzzətdən keçə bilmirlərsə, candan necə keçərlər?! O isə doğru deyirdi, həqiqətən, canından keçməyə hazır olub bu işə başlamışdı".

İmam Xomeyni şəhadət aşiqi idi. O, 1986-cı ildə belə yazmışdı: "Şəhadətin dəyərini təbii məsələlərdə, vəsfini şeir və nəğmələrdə axtaran, onu kəşf etmək üçün təxəyyül sənətindən və kitablardan kömək istəyən dünyapərəstlər necə də qafildirlər! Halbuki bu tapmacanın cavabını yalnız eşqlə tapmaq mümkündür!"

İmam Xomeyni özünün şəhadət eşqini dəfələrlə dilə gətirmiş, məktəbinin şagirdlərini də həmin eşqlə yetişdirmişdi. O, 11 fevral 1982-ci ildə, İslam inqilabının üçüncü ildönümü münasibəti ilə müraciətində müridlərini belə təqdim etmişdi: "Bu xalqın kişi və qadınlarının, kiçik

və böyüklərinin qəlbi şəhadət eşqi ilə döyünür, şəhadət üçün bir-biri ilə yarışa girmişlər..."

O, 5 aprel 1979-cu ildə buyurmuşdu: "Bizim xalqımız şəhadət aşığıdır, bu hərəkət şəhadətə eşqlə nəticəyə çatdı. Əgər bu eşq olmasaydı, o qədər dövlətə qarşı heç vaxt qələbə çala bilməzdik".

Həmçinin 1982-ci ildə buyurmuşdu: "Bizim ölkəmizi, xalqımızı qalib edən əmil Allaha iman və şəhadətə eşq idi; küfrə, nifaqa qarşı və İslamı qorumaq üçün şəhadət eşqi".

Hacı Qasim Süleymani də İmam Xomeyni məktəbində həmin eşqlə böyümüşdü.

General Məhəmmədrza Fəllahzadə deyir: "Suriyada bütün hücum və müdafiə əməliyyatlarında iştirak edirdi. O, Hələbdə İŞİD-in atəşinə məruz qalmışdı. Hələbin cənubunda yerləşən Sabiqiyyədə avtomobilini atəşə tutmuşdular. Hələb qalasında düşmən snayperinin atəşi ilə üzləşmişdi. Həmanın şimalında düşmən kamikadzesi Hacı Qasimin yaxınlığında özünü partlatmışdı. Onun yaxınlığına raket də düşmüşdü. Hələb mühasirədə olanda düşmən zenitlərinin atəşi altında helikopterlə oraya girən ilk adam o idi. Təyyarə ilə gecə vaxtı Hələb hava limanına enən ilk şəxs idi, halbuki əl-Nüsrə terrorçularının topları oranı atəşə tuturdu. Ondan sonra digər qüvvələri gətirdilər. Həm də ilk adam idi ki, gündüz çağı təyyarə ilə Hələb hava limanına endi, halbuki təyyarə düşmən zenitlərinin hədəfində, hava limanının yeri də terrorçuların katyuşa və top atəşləri altındaydı. İlk adam idi ki, öz enişi ilə Tədmur hava limanını açdı. İlk adam idi ki, sağ cinahda

amerikalıların, sol cinahda İŞİD-in yerləşdiyi bir şəraitdə helikopterlə Cəbəl əl-Quraba, Səncəriyə və Bir-Təyyariyyəyə gedib oradakı döyüşçüləri ruhlandırırdı, cəbhəni araşdırıb əməliyyatın davamı üçün plan hazırladı. İlk adam idi ki, helikopterlə İŞİD-in başı üstündən Sədd əl-Vərə gedib Suriyanın sünni və şiələrdən ibarət xalq könüllülərinə və Fatimiyyun qüvvələrinə baş çəkdi. O, Əbu Kamalda da İŞİD-in snayper hücumuna məruz qaldı, ancaq güllə yan keçib divara dəydi, uçmuş daş və sement parçaları üz-başına töküldü".¹

Korpusun Artilleriya komandirlərindən olan Mahmud Çaharbaği deyir: "Sübh azanı verildi. Namazı qıldıq. Dedi ki, Hacı Mahmud, gedək. Dedim ki, hara? Dedi ki, Xənasirə. Dedim: "Xənasirə?! Düşmən hələ oradadır. Yarısı bizdədir, yarısı düşməndə". Dedi: "Gəl, gedək. Yoxsa qorxursan?" Dedim: "Yox, nə qorxması?! Gedək". İkimiz maşına minib yola düşdük. Həşd-şəbi qüvvələri oranı almışdılar, ancaq ordan-burdan atəş açılırdı. Hacı Qasim atəşə fikir vermədən uşaqların yanına getdi. Onlar hacını görüb ruhlanır, ucadan bir-birinə deyirdilər: "Uşaqlar, Hacı Qasim gəlib!" Hacı Qasim onlara baş çəkir, "Allah qüvvət versin!" deyirdi. Onlar Hacı Qasimi görüb çox ruhlanırdılar".²

Kirman korpusunun Kəşfiyyat üzrə keçmiş komandir müavini Məcid Antiki deyir: "Hacı Qasim Vəlfəcr-8 əməliyyatından sonra mənə dedi ki, gedək döyüş yerinə.

¹ "Hacı Qasim məktəbi" xüsusi buraxılışı, səh. 179.

² Yenə orada, səh. 187.

Göydən buz yağışı kimi güllə tökülürdü... O isə elə soyuqqanlı idi ki, ölümdən zərrə qədər qorxmurdu. Buna görə böyük fədakarlıqlar edə bilirdi".¹

Rəhbəri İmam Xamenei 3 yanvar 2020-ci ildə onun barəsində buyurmuşdu: "Hacı Qasim bəlkə yüz dəfə şəhadətdən dönmüşdü... O, Allah yolunda, vəzifəsini yerinə yetirmək üçün heç nədən qorxmurdu; nə düşməndən qorxurdu, nə onun-bunun sözündən, nə də çətinlikdən... Bizim şəhidimiz çoxdur. Böyük komandirlər arasında da şəhidlərimiz var, sırası əsgərlərdən də. Ancaq mən Hacı Qasimdən başqa bir şəhid tanımıram ki, dünyanın ən çirkin insanları olan amerikalıların əli ilə şəhadətə qovuşsun və onlar bunu bacardıqları üçün fəxr etsinlər. Onun cihadı böyük cihad idi. Allah-Taala şəhadətini də böyük şəhadət etdi... Hacı Qasim belə şəhid olmalıydı... Onun arzusu vardı. O, şəhid olmaq üçün ağlayırdı... Şəhadət sevgisi onun gözlərini yaşadırdı. O, öz arzusuna çatdı".

Livan Hizbullahının Baş katibi Seyid Həsən Nəsrullah deyir: "Hacı Qasim cavanlıqdan şəhadət arzusundaydı. Çox vaxt şəhidləri xatırlayanda gözləri dolurdu. Deyirdi ki, Allahla və şəhidlərlə görüş şövqündən ürəyi bərk döyünür. Şəhidlər karvanına qoşulmağı çox istəyirdi".²

Süleymani "Ay batanda" kitabının müəllifi Əli Xoşləfzə yazırdı: "Əziz Qardaşım Əli! Bütün şəhidləri və o dövrün həqiqətlərini sənin üzündə gördüm. Bütün

¹ Ettelaat qəzetinin xüsusi buraxılışı, 13 fevral 2020, səh. 52.

² Düşüncə jurnalı, say: 202, səh. 20.

xatirələrimi bir də yadıma saldın. Elə adamlardan söz açdın ki, onların yüzlərlə nümunəsini itirmişəm, hələ də ayda birini dəfn edirəm və artıq dəfnlərində iştirak etməyə üzüm gəlmir. On gün qabaq onların ən yaxşılarından olan Muradla Heydəri əldən verdim. Ancaq özüm getmirəm, ölmürəm. Halbuki dünyanın aslanı olan həmin yüzlərə qovuşmaq arzusu ilə səbirsizlənirəm, nə edəcəyimi bilmirəm. Bu gün bu dərd bütün vücudumu sarıb və sən yaralarımın bir qab duz tökdün".

Bu xüsusiyyət Şəhid Süleymani məktəbinin bariz xüsusiyyətidir. O, şəhadət aşiqi idi, Süleymani məktəbinin ardıcılıarı da şəhadətsevərlik xüsusiyyəti ilə onun yolunu davam etdirirlər.

Süleymani vəsiyyətnaməsində yazmışdır: "İlahi! Ey Əziz! Mən illərdir bir karvandan geri qalmışam. Həmişə bəzi şəxsləri göndərmişəm, amma özüm qalmışam. Lakin bilirsen ki, onları heç vaxt unutmamışam, həmişə yada salmışam, hətta qəlbimlə, göz yaşlarımla, sızıltılarımla yad etmişəm.

Mənim əzizim! Cismim əlil olmaq üzrədir. Necə ola bilər ki, 40 il qapında dayanmış birini qəbul etməyəsen?! Mənim yaradanım! Mənim sevimlim! Mənim eşqim! Həmişə istəmişəm ki, bütün vücudumu Özünə eşqlə doldurasan. Məni öz fıraqınla yandır və öldür!".

Həyatının son anında da dedi: "İlahi! Musanın səbrini tükədən görüşünə aşiqəm. İlahi! Məni pak qəbul elə!"

Qardaşı Söhrab Süleymani Hacı Qasimin şəhadət eşqi barədə deyir: "O, şəhadətini gözləyirdi, şəhid olmaqdan ötrü çox səbirsizlənirdi".

Böyük oğlu Hüseyin deyir: "Atam illərdir gözlədiyi arzusuna çatdı. Çox vaxt evdə onunla danışanda deyirdi ki, mən şəhid olmaq istəyirəm".¹

Süleymani şəhadət aşiqi idi, özünü şəhadətə hazırlayırdı. O, şəhidliyi böyük səadət bilirdi və düşünürdü ki, şəhadət üçün şəhid olmaq lazımdır.

Bu əziz şəhid 2016-cı ilin mayında Gilan vilayətinin şəhidlərinin anım tədbirində deyirdi: "İnsan şəhid olmasa, şəhid ola bilməz. Şəhid olmağın şərti şəhid yaşamaqdır. Bu gün kiminsə sözündən, rəftarından, əxlaqından şəhadət ətri duyursunuzsa, bilin ki, şəhid olacaq. Bizim bütün şəhidlərimiz belə olmuşlar, şəhadətə qovuşmazdan qabaq şəhid olmuşlar".

Bu məsələni İmam Xameneinin 2005-ci ildə Kirmanda Şəhid Əzimpurun ailəsi ilə görüşündə də görürük. Ailənin kürəkəni Cavad Ruhullahi İslam İnqilabının Böyük Rəhbərindən şəfaət sözü verməsini istəyəndə buyurmuşdu: "Aramızda şəfaət haqqı olan adamlar birinci növbədə bu şəhidlərdir, ikinci növbədə onların ata-anaları".

Sonra məclisdə oturmuş Hacı Qasimə baxıb buyurmuşdu: "Bu Hacı Qasim də şəfaət verəcək adamlardandır... Ona deyin, söz versin, ancaq sonra sözündən qaçmasın!"²

Mövlamız 14 iyul 2010-cu ildə İslam İnqilabının Keşikçiləri Korpusunun komandirləri ilə görüşdə buyurdu: "Korpusu eşq və mərifət yaratdı, hərəkətə

¹ Dostlar jurnalı, say: 171, səh. 19.

² Kərimanə, səh. 120.

gətirdi, idarə etdi, kadrlar yetişdirdi. Hansı rütbədə olsalar, onların hər birinin həyatı bizim kimi məhrum adamlar üçün yol işığıdır, nümunədir. Bu əzizlərin hər birinin həyatını oxuyanda insanın qarşısında bir dünya eşq canlanır, insanı hidayət edir. Korpus belədir. Bu gün də korpusun böyük və təcrübəli komandirləri olan siz əziz qardaşlara baxanda üzünüzdə əziz şəhidləri görürəm: Şəhid Bakirini, Şəhid Himməti, Şəhid Bürucerdini. Siz həmin adamlarsınız, zaman keçdiyinə görə bir qədər saqqalınız ağarıb".

Həmin gün Süleymani canlı şəhid idi, bu gün isə parça-parça olmuş bədənlə şəhidlər karvanına qoşulub, çoxdankı arzusuna çatıb. O, şəhadətə qovuşmuş bir şəhiddir. O, həyatda da şəhid olub həmişə qələbələrə yol açır.

O, 2010-cu ilin Müqəddəs müdafiə həftəsində deyirdi: "Əgər müharibə komandirlərində şəhadətsevərlik xüsusiyyəti olmasaydı, bu qeyri-bərabər döyüşdə heç vaxt qələbə çala bilməzdik".

İmam Xomeyni 1979-cu ildə buyurmuşdu: "Allah istədi ki, bu xalq sözdən əmələ keçsin, onda erkən İslam çağının müsəlman ruhiyyəsi yaransın... Gəncliyin əvvəlini yaşayan uşaqlar şəhid olmaları üçün dua etməyi istəyirlər. Bunu ürəkdən istəyirlər, bəziləri şəhid olmadıqlarına görə heyfslənirlər... Müsəlmanlar bu dəyişikliyin yaranması üçün bir şey fikirləşsinlər. Bu, qorxudan cəsarətə, dünyaya diqqətdən Allaha imana doğru dəyişiklikdir. Bütün qələbələrin səbəbi bu bir sözdədir".

Süleymani özündə bu dəyişikliyi yaratmışdı. Buna görə də nə qorxurdu, nə dünya ləzzətləri onu şəhadətdən saxlaya bilirdi. O, şəhadətsevərlik ruhiyyəsi ilə qələbə ardınca qələbə gətirir, döyüş meydanlarında şəhadət axtarırdı.

Əziz Hacı Qasim Süleymani şəhadət dərslərini, necə şəhid olmaq dərslərini həzrət İmam Xomeyni məktəbindən öyrənmişdi. O, dərslərinə çox gözəl əməl etdi və eşq yoluna qədəm qoyub şəhadəti aşiqcəsinə qucaqladı.

Sən Həbib, Müslim, Əbuzər, Büreyr, Hənzələ, Salmansan!

Sən Qasimin susuzluğunun və Süleymanın əzəmətinin varisisən!

Nə fəteh, nə general-polkovnik, nə Zülfüqar, nə sərdar!

Sənə yalnız Şəhid adı yaraşar!